

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“**Političen list za slovenski narod.**Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo; neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnitva 328.Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.**Cene inseratov:**Enostolpna petlitna vrsta
mal oglas po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljki in dneva po
prazniku ob 4. uri jutraj.

Pošilna plačana v gotovini.

Strune pokajo.

Če se struna preveč napenja, rada poči in to se je dogodilo te dni v št. Vidu nad Ljubljano, kjer je izbruhnil šolski štrajk, viden znak žalostnih razmer, ki so zavlada v našem šolstvu in glasno svarilo vsem samozvancem, ki menijo, da je ljudstvo čreda, s katero se lahko pometa po mili volji.

Naše šolstvo je nagnito že desetletja. Liberalni učiteljstvo je storilo vse, da ustvari med domom in šolo čim globlji jezik, ki je stalno motil ves šolski pouk in vzgojo. Ni čudno, če je imela naša stranka zato že pred vojno s klico liberalnega učiteljstva hude nastope in sam Krek je bil prisiljen, da je obračunal z njo v znanem jedrskem podlistku »Pons asinorum«. Marsikateri prenapetega kričača in združbarja so morale disciplinarne komisije disciplinirati in nihče se ne more čuditi, če je bilo zato tudi zviševanje njihovih plač med ljudstvom skrajno nepopularno. Kljub temu se pa celo v dobi najhujšega boja med nami in pa klike zagriženih liberalnih učiteljev-kričev ni dogodil niti en slučaj protizakonitosti in tudi njih plača je znašala povprečno 9000 današnjih kron mesečno, ne včevši raznih ugodnosti, ki jih uživa učiteljstvo še sicer. Čeprav je storilo liberalno učiteljstvo že tedaj prav vse, da razjari ljudstvo proti sebi in ga izzove do skrajnosti, ne more tudi največji pikolovec očitati naši stranki niti najmanjših nasilij ali celo protizakonitosti. Zakon je bil v vsakem slučaju in nasproti vsakomur sakrosankten in to je bilo vsakemu samo po sebi umljivo.

Po vojni so se začele razmere hitro izpreminjati. Radi prevelike zaupljivosti naše stranke se je vzgledilo že na tedanjem višjem šolskem svetu nekaj eksponentov liberalne UJU in njene učiteljske tiskarne in ko je začel prevladovati centralizem, pred katerim so se valjati ti elementi po trebuhi, so postajali ti samozvanci vedno bolj predrzni. Uzurpirali so si z Jerjavovo pomočjo enostavno vso šolsko upravo in končno smo prišli celo do tega, da je peščica UJU-jeveev komandirala celo naše srednje šole, da ne govorimo o ljudskem in meščanskem šolstvu, ki so ga smatrali za nekako svojo osebo lastnino in kjer so gospodarili kot svinja z mehkom, rogačjo se vsem zakonom in vsaki moralii. Do viška je pa prikipela ta prava pravcata anarhija z nastopom PPŽ. Na čelo prosvetnega oddelka so postavili človeka, ki ga je dvignila na to mesto edino kvalifikacija pripadništva Jerjavovi stranki, njemu ob strani so se pa instalirali različni Luke Jeleni, Ivani Dimniki itd. Sedaj se je pa začela strahovlada, ki je slovenska zgodovina ne pozna. Sistiran je zakon o učiteljski stalnosti ter predstavljajo in odstavljajo vse, kar ne prisega na njihovo zastavo, četudi so včlanjeni v njihovih lastnih organizacijah, šolsko vzgojo pa hočejo enostavno poorjuniti. Šola ni več učilnica in vzgojevalnica, temveč neomejena domena jerjavovske klike v deželi, ki hoče v svoji omejeni domišljavosti uklopiti pod svojo komando vse, na kar naloži. Vzvišena misija šole je degradirana v blato, razdejano je vse, kar so ustvarili trije rodovi z največjim naporom in požrtvovalnostjo, »šolniki« naravnost požigajo slovensko šolstvo.

Mi smo na to početje že ponovno opozarjali, čeprav ne tako demagoško bombastično, kakor dela to nasprotni tisk, a vsa naša svarila so bila bob ob steno. Žalostni gospodarji se žalostnejšega prosvetnega oddelka v Ljubljani so očitno mislili, da je dovoljeno njim vse in da UJU pod Jerjavovim protektoratom lahko poljubno izziva ljudstvo. Pred kratkim so na več kot žaljiv način sporočili dvema, že dolgo let v št. Vidu nad Ljubljano stalno nastavljenima, vzornima učiteljicama, da sta preko noči predstavljene v Kropo in druga v Polhov Gradec. In tedaj je zavrelo tudi v našem, sicer mirnem ljudstvu. Poslali so

deputacije k odločujočim činiteljem, kjer pa niso našli le na gluha ušesa temveč na pravo pravcato roganje. Posledica tega je bila, da je poseglo v svojem pravnem čutu grobo užaljeno ljudstvo po samopomoči in proglasilo — prvič v Sloveniji — šolski štrajk, ki ga je izzvajalo z vzorno disciplino dva dni.

Ne vemo, kaj misli ukreniti »prosvetna« uprava sedaj, očitno je pa ta energični korak ljudstva jasen znak, kam je zagazilo naše šolstvo pod komando Jerjavovih eksponentov Pestotnika in L. Jelenca in glasen memento naši šolski upravi. Kakor je liberalno učiteljstvo storilo prav vse, da izkoplje med domom in šolo nepremostljiv prepad, nam ravno ta štrajk dokazuje, da je naše ljudstvo že toliko zrelo, da se njegov gnev ne obrača proti šoli in učiteljstvu sploh in da je učiteljstvo, ki živi z njim

v dobrih odnošajih, pripravljeno celo braniti in to tudi z najradikalnejšimi sredstvi. Če prikipi mera do vrhunca, na tudi naše ljudstvo pokazati zobe in mi vnovič apeliramo na zdrav razum merodajnih činiteljev, da naj stvari ne tirajo do skrajnosti. Peščica pri nas ne bo s protizakonitim premeščanjem vzornega učiteljstva terorizirala celokupnega naroda in če bi hoteli samozvanci, ki trenutno se sedijo na naši prosvetni upravi, morda s silo ukloniti odločno ljudsko voljo, jim povemo, da utegnejo izzvati k solidarnemu nastopu še druge šolske obline. Ne igrajte se torej z ognjem, kajti kadar se bori vse ljudstvo za zakon in za pravico, je — nepremagljivo. — In koga ne sili dejstvo, da je moralo ljudstvo samo začeti braniti zakon nasproti oblastnikom, k globokemu in resnemu razmišljanju...

Resnost položaja.

Belgrad, 13. febr. (Izv.) Pozno zvečer smo prejeli vest, da so tudi na merodajnih mestih začeli dvomiti o resničnosti volivnih poročil glede radikalne in samostojne demokratske stranke. Vedno večje je pri teh faktorjih tudi prepričanje, da so se volitve izvršile pod izrednim nasiljem, kakršnega se niti iz predvojnne Srbije ne spominjajo. Govorijo, da mislijo na teh mestih na dalekosežno odločitev, po kateri bi se

moglo celo javno življenje povrniti v drugo smer, da bi se spoštovala tudi ustava. Možnost, da se cela opozicija abstinira, ako se vsaj nasilja, ki so bila na dan volitev izvršena, ne popravijo, je napravila v vseh političnih krogih najgloblji vtis. Pričakujejo za bodoči teden velevažnih dogodkov za zaščito zakona, poštenja in pravice v državi.

Blok narodnega sporazuma o volitvah.**UNICUJOČA ORSODBA POTVORJENIH VOLITEV. — ODGOVORNOST ZA STORJENA NASILJA IN KRIVICE.**

Belgrad, 13. febr. (Izv.) Pozornost javnosti in vseh političnih krogov je osredotočena na seje zastopnikov bloka narodnega sporazuma. Vsi današnji listi se bavijo s sestankom voditeljev in prinašajo večerajšnji komunik. Včerajšnje seje so bile posvečene, kakor smo javili, splošnim razgovorom o volivni politiki PP-vlade, sedaj pa so voditelji pričeli razpravljati o posameznih fazah te politike.

Danes so se zopet sestali dr. Korošec, Ljuba Davidović, dr. Polić, dr. Spaho, dr. Behmen in Pavle Radić. Dopoldne in popoldne so imeli seji, potem pa so izdali naslednji drugi komunik:

»Poročila iz cele države, ki so jih dobili zastopniki opozicijskega bloka, dokazujejo, da so se volitve 8. februarja t. l. povsod izvršile po naprej izdelanem načrtu, da mora PP-vlada dobiti večino za vsako ceno, ne glede na zakonske odredbe in volivno svobodo. Predsedniki volivnih odborov na Hrvaškem so bili tik pred volitvami z diktatorskim odlokom vlade in njenih organov odstavljani, čeprav ima po zakonu o volitvah narodnih poslancev edino državni odbor pravico o tem sklepati. Odstavljani so bili celo sodniki. Namesto odstavljenih je vlada imenovala režimske pristaje. Kjer pa niso bili imenovani, so pa to dolžnost vršili vladni komisariji razpuščenih občinskih odborov, ljudje večinoma brez zakonitih in moralnih kvalifikacij, med njimi pandurji in slugi. Predstavnikom opozicijskega lista je bilo s silo zabranjeno na dan volitev čuvati opozicijske skrinjice. Niso bili pripuščeni na volišče ali pa so bili vrženi iz volivnih lokalov, da ne bi prisostvovali iztju kroglic. Tisti, ki se sili niso hoteli udati, so bili pretepeni ali ubiti. Ogromno število volivcev ni bilo pripuščeno na volišče. Mnogi so bili odgnani z volišč vsled napadov od razbojniških čet, ki so bile posebej za to pripravljene, od organiziranih vladnih plačancev in z ostrim streljanjem s strelnim orožjem.

Poesbno v južnih krajih so morali volivci glasovati za vladne kandidate ali pa jim je bilo zapovedano, da morajo, ko so izvele roke iz skrinjice radikalne stranke, ki je bila prva, pokazati nasilje, da so videli, da je prazna. Vsa ta rosila, ki so bila dosedaj neznana v parlamentarni zgodovini, ne bi bila vladni prisila uspeha, če bi bili ostali od drž. odbora imenovani predsedniki volivnih odborov in če bi se ne bile potem, ko so ostale skrinjice brez čuvarjev, izvršile tatvine kroglic iz teh skri-

nji, in če ne bi bili potvorjeni volivni zapisniki. To je bilo tudi izvršeno po vladni naredbi, ki je sama imenovala predsednike volivnih komisij in izdelala zapisnike. Pred volitvami je dala zapreti na tisoče kmečkih volivcev, potem številne kandidate-poslance in sistematično preprečevala shode in sestanke celo v privatnih hišah in stanovanjih ali pa jih je z orožništvom siloma razgnala. Na dan volitev je poslala po pokrajinah tudi vojaštvo, ki je dobilo za njega nedostojno vlogo, da tudi samo, če tudi mora biti izven in nad politiko, pripomore vladi do večine.

VLADNE NAMERE PO VOLITVAH.

Po volitvah pa se tam, kjer je opozicija dobila večino ali večje število poslancev, nadaljuje z najbrezvežnejšim preganjanjem državljanov, ki so dali glas opozicijskemu kandidatu. Na ta način namerava vlada izzvati odpor s ciljem, da obtoži blok narodnega sporazuma, da pripravlja revolucijo v državi in da potem s tem opraviči še težja preganjanja in nezakonitosti, ki jih še sedaj pripravlja. Radi tega pozivamo vse naše volivce, da pokažejo, da so ostali zavedni državljani in da niso podlegli niti vladnemu iztju niti vladnemu nasilju. Kakor so 8. februarja možato oddali svoj glas za red in mir, tako naj tudi sedaj mirno ohranijo svojo ravnodušnost in počakajo zmago pravice in poštenja kmečke demokracije in ljudske suverenosti.

UKREPI OPOZICIJSKIH VODITELJEV.

Ne priznamo na temelju vseh teh dejstev zakonitosti mandatov, ki jih je vlada s takimi sredstvi sedaj iz ljudstva izvlekla in potvorila. Z ozirom na to P. P. vlada niti sedaj po volitvah nima parlamentarne niti moralne zaslombe, da bi mogla ostati na vladi. Nasproti temu predstavljajo naši mandati ogromno večino volivcev in so kljub strahovitemu terorju dobili ljudsko zaupanje. Pravilno in v vseh slučajih nosijo moralno odgovornost tisti, ki so v naši državi na tak način izpeljali volitve, dalje pa tudi vsi tisti državni faktorji, ki so ali storili ali dopustili, da se izvršujejo taki zločini, nasilja in nezakonitosti. Oni so edini pred ljudstvom in pred zgodovino krivi, da je danes uničen ugled države in da je težko zadeta državna ideja v državi sami in v tujini. Vse to bomo skrbno zbrali in pred celim svetom pokazali, kaj so vse državne oblasti in njihovi organi delali pred volitvami, na dan volitev in po volitvah, da bo

vsak nosil polno odgovornost in vse posledice.

Opozicijski blok je kljub težki izkušnji, katero so prestali merodajni faktorji in vsi bojovníki mirnega sožitja in sporazuma, ostal celoten in veren svojemu programu, pripravljen do končne zmage vztrajati v službi ideje narodnega in bratskega sporazuma.

NOV NASILNI ČIN NAD DRŽAVLJANI.

Belgrad, 13. febr. (Izv.) Vlada nadaljuje z nasilji. Iz Bardanana na romunski meji poročajo, da so orožniki v ponedeljek zvečer na povelje okrajnega glavarja aretirali 100 vaščanov nemških mož — vas je namreč po večini nemška — ter jih neusmiljeno pretepal vso noč, dokler niso na intervencijo nekega poslanca prenehali s tako inkvizicijo. Številni ugledni Nemci so težko ranjeni. Njihova stanovanja so deloma demolirana.

LJUBA JOVANOVIČ PRI DR. KOROŠCU.

Belgrad, 13. febr. (Izv.) Danes dopoldne je dr. Korošec obiskal Ljuba Jovanoviča, predsednika narodne skupščine in se dolgo časa z njim razgovarjal o aktualnih vprašanjih.

LJUBA JOVANOVIČ PRI PAŠIČU.

Belgrad, 13. febr. (Izv.) Prvič po volitvah in volivnem boju je Lj. Jovanović obiskal N. Pašića. V glavnem sta se oba politika razgovarjala o novo nastalem položaju.

KRŠENJE POSLANSKE IMUNITETE.

Nova Gradiška, 13. febr. (Izv.) Dr. Zanič, ki je izvoljen v viroviški županiji, je bil danes pripeljan iz občinskega zapora, kjer je odsedel 14 dnevno kazeno, naravnost k okrajnemu sodišču. Tam ga je zaslišal sodnik na podlagi ovadbe orožnika Trbojevića, da se je dr. Zanič ob priliki hišne preiskave nedostojno obnašal. Sodnik ni pripustil nobene priče, ampak je samo na podlagi orožnikove ovadbe obsodil poslanca dr. Zaniča na 14 dni zapora, katerega je moral takoj nastopiti.

»HRVATSKI LIST« USTAVLJEN.

Osijek, 13. febr. (Izv.) Danes ob pol 4. uri popoldne je policijsko ravnateljstvo dostavilo uredništvu in upravnitvu »Hrvatskega lista« odlok, s katerim se na podlagi člena 138. ustave prepoveduje nadaljnje izhajanje »Hrvatskega lista«.

Italija.**MUSSOLINI O POLOŽAJU.**

Rim, 13. febr. Sinoči se je sešel fašistovski veliki svet na februarsko zasedanje. Kot prvi je govoril Mussolini, ki je pozdravil navzočega guvernerja v Somaliji Devecchija in nujno pozval vse fašiste, naj posnemajo njegov zgled brezpogojne strankarske discipline. Danes stoji fašistovska stranka sama proti vsem starim strankam. To je slava fašizma, da je izvršil revolucijo in prisilil duhove, da se opredelijo na to ali drugo stran. Kriza, ki je nastopila meseca junija (povodom Matteotijevega umora), je v glavnem premagana, vendar še ne končana; dobili smo veliko bitko, a vojne še ne. Fašizem je v celoti trdno na nogah in z nezlomljivo voljo pripravljen na vse morebitnosti jutrišnjega dne.

Veliki svet je sklenil, da znova uvede generalno tajništvo ter je na to mesto imenoval posl. Farinaccija.

OPOZICIJA IN VOLITVE.

Rim, 13. febr. Včeraj je imel vodilni odbor aventinske opozicije zopet sejo. O seji so izdali komunik, ki pravi, da zastopa opozicija stališče, da volivna borba ni mogoča, dokler se ne zamajajo vse svoščine.

VOLIVNA REFORMA V ITALIJANSKEM SENATU.

Rim, 13. febr. Včeraj je senat začel razpravljati o vladni volivni reformi. Prvi govorniki so ostro kritikovali volivni zakon in vladno politiko. Sen. Abbiate je naglašal, da preveča volivno reformo reakcionarni duh, ki hoče omejiti splošno volivno pravico. Izreka se za ponovno uvedbo proporcije. Glede volitev pravi, da so ob sedanjih

pogoji, ko so odpravljene vse javne svoboščine, nemogoče. Sedanja vlada, ki je obremenjena s silno odgovornostjo, ne more zahtevati ljudske sodbe o svojem delu v trenutku, ko se poslužuje strahovalnega sistema. To sodbo mora izreči dežela v polni svobodi svojih ustavnih pravic.

Razprava se nadaljuje danes in jutri ter se bo zaključila z glasovanjem. Kakor se zatrjuje, bo vlada vztrajala na zahtevi, da sprejme senat volivno reformo neizpremenjeno, kakor jo je sklenila parlamentarna večina. Mussolini bo tem povodom znova zahteval zaupnico.

PREISKAVA PROTI SEN. DE BONU.

Rim, 23. febr.) Te dni sta bila v preiskavi proti sen. De Bonu zaslišana posl. Amendola in bivši ravnatelj milanskega lista Corriere della Sera sen. Albertini. Zaslišana sta bila o vsebini znane Finzijske spomenice.

GROF BETHLEN IN AVSTRIJSKI DRŽAVNIKI

Dunaj, 13. februarja. (Izv.) Na svojem potovanju iz Zene se je ustavil danes na Dunaju grof Bethlen, ki je imel več posvetovanj z avstrijskimi državniki.

PROTI ZENEVSKEMU SPORAZUMU.

London, 13. februarja. (Izv.) Dominioni so izrekli svojo sodbo o ženevskem protokolu. Večina se ni izrekla niti za ženevski protokol niti proti. Zato bo angleška vlada sklicala še posebno državno konferenco, ki ugotovi natančno stališče vseh dominionov.

PROTI ZAŠČITI INDUSTRIJE V ANGLIJI

London, 13. februarja. (Izv.) Delavska stranka je sklenila resolucijo, s katero obsoja vladno politiko glede zaščite industrije.

Tako pa ne!

Družba okrog »Jutra«, ki je z najbolj grdimi sredstvi upropastila neštete milijone slovenskega denarja v »Jadranski banki« ter potem nje odtujila našemu narodu ne le mogočim denarni zavod, temveč tudi velik del slovenske industrije, ki je prišel v veliki meri zopet nazaj v tuje roke, je začela novo kampanjo, ki jasno dokazuje, da ne pozna prav nobenih zakonov morale, kaj še viteštva v javnem življenju, ter da je njej dovoljeno proti političnemu nasprotniku prav vsako, čeprav kriminalno in našemu narodnemu gospodarstvu škodljivo sredstvo.

V prošlem volivnem boju je neka ljubljanska tiskarna tiskala SDS-arjem neljube časopise in druge tiskovine. Te tiskovine so bile v redu naročene in tudi plačane ter bi jih tiskala prav vsaka tiskarna, kakor se n. pr. različni trgovci, ki plačujejo v »Orjuni« in »Jutru« in »Hedzet Koritnik, ing. Dukič, ključavničar Rebek, trgovina z barvami Medic - Zankl itd., prav nič ne branijo tudi »klerikalnih«, »ravniharjev« in »narodnosocialističnih« ali celo komunističnih grošev, ki jih jim pristaja teh strank enako pridno nosijo kakor demokrati. Toda za »mladine« ta toleranca v gospodarskem življenju, ki se je taktično drže vse politične stranke že nekaj desetletij, očitno ne velja. Kajti kakor so pred 2 letoma »uspešno« navalili na »Jadransko banko«, so začeli v včerajšnjem »Jutru« koncentrični ogenj proti navedeni tiskarni in to zgolj zato, ker baje njen glavni delničar ni pristaš SDS.

Mi bi se v ta boj ne spuščali, ko bi ne bil prevelike načelne važnosti za vse slovensko javno življenje in bi ne pomenjal prave pravcate katastrofe za slovensko narodno gospodarstvo, če bi se to nemoteno in ne kaznovano nadaljevalo, kar nam menda dovolj glasno priča slučaj z »Jadransko banko«. Tu ne gre več za kako posamezno podjetje in še manj za kako politično stranko, temveč za načelo, ali je pri nas dovoljena take vrste borba, kakor si jo je dovolilo včerajšnje »Jutro« na 4. strani v srednji koloni pod naslovom »Vsem organizacijam in poedincem«. Kdor ima le trohico časti in poštenja še v sebi, mu mora kljub temu, da je državni pravdnik to notico očitno prezrl, reči, da tako ne smemo in ne moremo dalje. Mi smo v našem listu že parkrat mirno in resno svarili pred takim terorizmom, a vse kaže, da so bila naša svarila zaman in da je »mladinska« družba slejkoprej uverjena, da je njej dovoljeno vse. Očitno ji bo treba čim prej brezobzirno pokazati, da to ni res, zlasti ker so na tem interesirane v enaki meri prav vse politične stranke.

Če pogledamo stranko SDS, vidimo takoj, da se rekrutira zlasti po kmetih iz gotovega dela trgovcev in gostilničarjev, denarno se opira na nekatera velika industrijska, trgovska in denarna podjetja, za vsemi temi pa caplja obubožno uradništvo, ki se boji za svojo eksistenco. Mizeg »mladinstva« je vsekakor ta del trgovcev in podjetij in ta mu daje vsi zaslon, da lahko ne kaznovano terorizira nad 90 % slovenskega naroda. Spričo tega

vprašamo gospodo, ki oznanja sredstvo brezobzirne bojkota proti svojim političnim nasprotnikom, kaj bi ona rekla, ako bi le-ti odgovorili na njene metode po načelu: »Zob za zob?« Kako bi se gospodom »mladine« dopadlo, ako bi politični nasprotniki esdeasarstva začeli organizirati ljudstvo za dosledno izvajanja načela: »Svoji k svojim?« Kaj bi reklo »Jutro«, ako bi se pristajši SLS, dr. Ravniharja, socialisti, kmetijaci itd. itd., ognili onih trgovin in podjetij, kojih inserate beremo vsak dan v »Jutru« ali »Orjuni« in »Domovini?« Kaj bi dejala »Narodna« ali »Delniška« ali »Učiteljska tiskarna«, če bi nasprotniki SDS načeloma ne kupovali nobene knjige, ki izide v teh tiskarnah ali zalogah? In ali bi jim bilo prav, če bi se bojkotirale vse prireditve, pa naj bodo tudi takih društev, ki sicer niso izrecno »mladinska«, toda se po svojem

Sence se boje.

Iz Belgrada prihajajo poročila, češ, da opozicija nalašč širi napačne vesti o izidu volitev, da bi na ta način zanetila nemire. Taki nemiri so se navodno vršili že po Bosni, Hercegovini, na Hrvaškem in v Ljubljani, da pa je policija te nemire takoj udušila. V Ljubljani vemo vsi, kak mir tu vlada in je vladal, da pa so bile pripravljene težke demonstracije za slučaj Žerjavovske zmage v Ljubljani. V Sarajevu so bile po volitvah res demonstracije, toda te sta vodila radikalna poslanka Pašičeva sorte: znani Kobasica in dr. Vlado Andrić, državni podsekretar v ministrstvu za agrarno reformo. Iz Hercegovine poročajo, da vlada tam popoln mir. Isto na Hrvaškem. Pač! Tu so se zgodili »krvavi dogodki«.

V Novi in Stari Gradiški so se spoprijeli kmetje in orožniki, prihitela je na pomoč cela orožniška četa 40 mož in vojaštvo. V bojih, ki so nastali, ni bil od orožnikov noben ranjen. Za kmete pa se ne ve, ker so se ponoči umaknili. Tako poročilo, ki bi mu morali verjeti. Kakor pa poročajo hrvatski listi, vlada v obeh Gradiškah popoln mir in tam o kakem »uporu« še sanjati niso, dokler tega niso brali v listih. Dne 9. t. m. se je pač v resnici zgodilo to-le: Otroci so popoldne šli iz šole ter se na savskem mostu, ki veže obe Gradiški, pričkali. Oni iz bosanske Gradiške so kričali: »Živio Spahol« oni iz slavonske Gradiške pa: »Živio Radić!« Kakor so otroci pač prejšnji dan slišali doma in kakor imajo otroci navado posnemati odrasle. To otročarijo so slišali nekateri »nacionalni« ljudje ter so pričeli kmečke otroke klorutati. Ko so kmetje videli, da neki ljudje njihove otroke tolčejo, so prihiteli, da to zabranijo. Nastal je seveda precej glasen prepir, v katerega je takoj posegel orožništvo ter začelo kmete pretepati. Ti so se vzlic ogorčenju mirno odstranili. Sedaj pa je iz te otroške zabave nastala »revolucija«. Bilo bi to skrajno smešno, ko bi taki dogodki ne bili vladi za pretevo, da izvršuje svoje pretnje.

Zanimivo pa je, da vlada te »nemire« spravlja v zvezo z vestmi o izidu volitev. S tem hoče opravičevati konfiskacije listov, ki poročajo drugačne številke. Ne vemo, zakaj je vladi toliko na tem, da moramo verjeti le njenim številkam. Saj za to ni kompetentna ona, marveč glavni volivni odbor in državni odbor.

Tako postopanje je slično postopanju človeka, ki gre skozi gozd. Ker se boji lastne sence, vpije in kriči.

Volitve v ljubljansko-novomeškem volivnem okrožju.

Včeraj je glavni volivni odbor končal svoje delo in je ugotovil sledeč volivni rezultat v ljubljansko-novomeškem volivnem okrožju: Dr. Korošec je dobil 48.259 glasov, dr. Žerjav 10.422, Pucelj 8.720, Prepeluh 4139, Makuc 2784, Murn 385, Deržić 840, Čobal 893 in Pastorek 713. Volivnih upravičencev je bilo 104.163, glasovalo jih je pa 77.158. Udeležba je znašala torej 74.07 odstot. Količnik znaša 7014.

Te številke povedo, da je Slovenska ljudska stranka neomajna. Ne pasivna, ne pasivna demokratskih predsednikov pri volivnih komisijah, ne najnesramnejše lažnive obljube demokratskih agitatorjev, ne denar, ki so ga sipali v izobilju, ne Slovenski ljudski stranki zadnja dva dni od demokratov podtaknjeni, falzificirani letaki, ne demokratski letaki s falzificiranim besedilom kardinala Gasparija, ne razpusti občinskih svetov in odstavitev naših županov, ne ustavitve »Domoljubca«, ne ves vladni aparat, ničesar ni moglo omajati Slovenske ljudske stranke. Slabo vreme je pač pobralo stranki par tisoč glasov, ki bi jih bila dobila več, kljub temu je pa dobila samo 238 glasov manj kakor pri prejšnjih volitvah l. 1923. Narodni blok je pa kljub vsem sredstvom in terorističnim metodam,

odboru ali vodstvu nahajajo pod direktno pristave SDS? Kaj bi rekla ta družba in kaj bi rekli taki trgovci, ki časih nimajo druge krivde, kakor da iz navade ali iz kakšnih drugih poslovnih ozirov ali pa tudi iz prepričanja pripadajo politični stranki, ki se jim zdi — po pravici ali po krivici — zanje edino primerna?

Če bi torej »Jutro« s takim nemoralnim načinom borbe prisililo nasprotno politične stranke k samoobrambi, bi ne bilo težko, spraviti stebre SDS na boben. Trpelo bi seveda celokupno narodno gospodarstvo, toda te posledice bi moralo »Jutro« pripisati edino sebi in svojemu neodgovornemu načinu vedenja javnega političnega boja. Zato zadnjič svarimo gosposdo, naj brzda svoj slepi in brezobzirni strankarski fanatizem, kajti v nasprotnem slučaju nas bo ljudstvo samo prisililo, da vračamo enako z enakim.

ki jih je uporabljal, dobil samo 2315 glasov več kakor prej. Kje pa je vzel te glasove? Komunistična stranka je pri teh volitvah nazadovala za 2924 glasov. — Kakor nam od mnogih strani pripovedujejo, so demokratje dobili mnogo komunističnih glasov, bodisi s terorjem, z grožnjami, bodisi s pijsčo in podobnimi sredstvi. Kakor neverjetno se to sliši, je vendar dejstvo. Tudi narodni socialisti, ki so radli za »19 glasov«, so ponekod proti danemu stranknemu povelju glasovali za demokratje. To je torej ves »napredek« Samostojne demokratske stranke v Sloveniji! Napeli so lok, kolikor je to sploh mogoče in spravili na volišče zadnje ljudi, ki prej niso volili. Saj se je zvišalo število oddanih glasov od 72.227 l. 1923 na 77.158. Dosegli so največ, kar se v Sloveniji sploh da doseči z denarjem, z nasiljem, sleparskimi falzifikati, lažmi in lažnivimi obljubami. In vendar je dejanski uspeh enak ničli. Dobili so 1 mandat na deželi, v Ljubljani so ga pa izgubili in to je največjega pomena. Kljub temu se ta klika dela, kakor da bi bila Slovenija v njenem taboru, dasi vsak otrok ve, da kar je politično poštenega, je povsod drugod, samo pri samostojnih demokratih ne!

Vsem staršem šolskega okoliša št. Vid nad Ljubljano.

Dva dni smo štrajkali šolski pouk v znak protesta proti krivičnemu preganjanju kršćansko mislečega učiteljstva, proti nekvificiranemu postopanju začasne voditeljice gđe. Bukovic in proti odloku, v katerem se na ljudski šoli priporoča Sokol, prepoveduje pa vse druge organizacije.

Od 529 šolskih otrok je ta dva dni prišlo v šolo 70.

Ker morajo državni uslužbeni vsled poziva in grožnje, da v slučaju nadaljevanja štrajka izgube službo, otroke poslati v šolo, smo pooblaščenim sklenili iz solidarnosti do mnogoštevilnih državnih uslužbencev v našem šolskem okolišu štrajk prekiniti.

Podpisani Vaši pooblaščenici pa izjavljamo in obljublamo, da ne bomo odnehali, dokler vse kričee nepravilnosti in krivice na naši šoli ne prenehajo.

Št. Vid nad Ljubljano, 13. febr. 1925.

Josip Arhar, Miha Babnik, Fr. Brenk, Ivan Bonča, Janez Tome, Ivan Trnovce, Franc Zavodnik, Izidor Florjančič, Valentin Babnik, Janez Mrhar.

Politične vesti.

+ Kako sodijo o jugoslovanskih volitvah v inozemstvu. Praška »Tribuna« z dne 10. t. m. piše med drugim takole: »Volivni boj je končan. Izvršil se je, kakor smo pričakovali. Male stranke, kojim je bil že predzadnji volivni zakon zelo nenaklonjen, so doplačale topot skoraj s poslednjim preostankom svojih mandatov, da bi se radikalni mogli ponašati z zmago. Situacija pa s tem vsekakor ni rešena, ampak še bolj zamotana je, kakor kdaj poprej. Zamotana pa je še bolj zato, ker volitve niso premostile prepada med centralističnim Belgradom in ostalimi deželami kraljevine SHS. Volivni izid je privedel celo situacijo na nožovo ostrino. Proti neznatni večini radikalov in Pribičevićevih demokratov stoji jekleno utrjena opozicija. Zanimivo je zlasti dejstvo, da ni opozicija ničesar izgubila; ampak Hrvatje imajo celo en mandat, Davidović pa celo šest mandatov več. Ta dva uspeha sta najvažnejša iz zadnjih volitev. Vedelo se je naprej, da bo Pašić zmagal z oboroženo silo in političnimi organi, s konfiskacijo vladi neprijaznih listov in pritiski na celi črti. Za tako zmago ni treba nič drugega, nego dosti poguma, pa malo vesti. Razumljivo je tudi, da so Hrvatje volili popolnoma disciplinirano, in kjer niso mogli voliti direktno Radićeve stranke, so oddali vse glasove Trumbiću, voditelju hrvaške zajednice in zagovorniku zaprtih Hrvatov. Izenadil nas je pa Davidovićev volivni uspeh. Demokra-

tična stranka je prav tako kakor radikalna stranka vsenarodna organizacija. Ni namreč omejena ne na gotov okraj ali deželo, kakor je to Radićeva stranka ali Korošćevi somišljeniki. Postavila je kandidate po vsej deželi in si je znala kljub radikalnemu volivnemu terorju, kljub vsem Pašićevim mahinacijam in pritiskom, pridobiti šest mandatov več, kar je pač najboljši dokaz, da raste po celi deželi soglasje s spravljivo Davidovićevo politiko, dokaz, da po vsej Jugoslaviji narašča gibanje, ki zahteva rešitev srbsko-hrvaškega spora na način, ki ga zastopa ta demokrat, namreč z decentralizacijo in delno avtonomijo svoje uprave zmognih celot. Zdaj pa pride vprašanje, ali bo Pašić še nadalje izvajal trdi, belgrajski vsej državi škodljivi centralizem, ali bo nastopil pot miroljubne, spravljive politike. Zadnje je težko pričakovati. Ljudje, ki so pijani od zmag, niso nič razumnejši kakor tisti, kateri so pijani od vina. Kam bo pripeljala centralistična vlada? Iz dokumentov, najdenih pri Radiću, je razvidno, kako si žele nekateri jugoslovanski sosedje še bolj poostrenih srbsko-hrvaških odnosov, kako se neprestano ter s posredovanjem vplivnih mednarodno znanih ljudi rafinirano ustvarjajo intrige, ki imajo edino ta smoter: Razkosati Jugoslavijo na dva sovražna dela ter pri tem igrati vlogo tretjega, ki se samo raduje. Če se bo še nadalje izvajala politika srbskega Balkana, ki je škodljiva Hrvatom in Slovincem, je vse lahko mogoče, da bodo hrvaški volivni moške v interesu svojega naroda in svoje dežele primorani ... (izpustili mi. — Opomba urednika). Saj so tudi v Belgradu nekateri desperadosi, privrženci takozvane politike amputacij, glaseče se na razdelitev Jugoslavije v interese balkanskega razvoja Srbije. Kaj bi se pri tej priložnosti zgodilo s Hrvati in Slovinci, ni znano; ali toliko je gotovo, da bi padla Srbija na tisto stopnjo, ki jo je zavzemala pred svetovno vojno, na igračo v rokah močnih držav, in uboga pedenj-človeka, ki ima pobirati z roko iz žerjavice kostanj, ki bi ga drugi radi jedli. Kaj takega si pa ne morejo želeli ne Srbi ne jugoslovanski zavezniki. Zato ne more biti nihče vesel poslednjih jugoslovanskih volitev.«

Beleške.

Ali se kaj spominja? Morda se gosp. prof. Vrhovnik, tisti, ki je v nedeljo predsedoval volivni komisiji v Št. Vidu nad Ljubljano, kaj spominja, da je v svetovni vojski nekdo denunciral majorja Knific, da poje slovenske pesmi? Major Knific je moral radi te denunciacije iz etape na fronto.

Prave nepotvorjene opalografske potreščine po starih cenah.

FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Učiteljski vestnik.

Oglejmo še nekaj imenovanj v ljubljanski oblasti. Za upraviteljo na deklški šoli v Kranju je imenovana neka Franja Puc iz Slov. Bistrice z 20 službenimi leti. Prošnjico z 31 službenimi leti pa so potisnili v kot in še več drugih, ki imajo tudi po več službenih let kot pa jih ima imenovana. Seveda druge niso iz vrst porodice. Tako se tedaj izvršujejo sosvetovi sklepi! — Upraviteljsko mesto v Toplicah pri Zagorju je dobil Golob Franc iz Dol. Lendave s 16 službenimi leti, sedanega začasnega voditelja in mnogoletnega učitelja v Toplicah g. M. Pelka, ki je znan, da živi le šoli ter ima že 22 službenih let, so odrinili, dasi je član UJU-ja. Zopet lep zgled, kako se držijo načela: v prvi vrsti starost, v drugi zmoglost. Tudi po zmoglostih nadkriljuje g. M. Pelko Goloba, kakor smo informirani. — Za šolskega upravitelja na pomožni šoli v Ljubljani je imenovan g. Janez Dimnik, urednik »Učit. Tovariša«. Bolj na mestu bi bil Josip Mihelčič z 20 službenimi leti, ta pa si ni upal konkurirati z urednikom »Učit. Tovariša«, kajti razmere so take, da bi bila potem v nevarnosti celo njegova učiteljska služba. Od urednika »Učit. Tovariša« pa pričakujemo, da bo sedaj uredništvo odložil; kajti tak zavod zahteva vse učiteljske energije. Bomo videli! — Za upravitelja manjšinske šole je imenovan okr. šolski nadzornik g. Iv. Bezeljak. Propadel pa je poleg Slapšaka, ki ima 32 službenih let tudi gosp. Šemerl z 32 službenimi leti. Bezeljak pa jih ima le 21. Družinske razmere Bezeljakove pa se niti primerjati ne morejo s prej imenovanimi, itd., itd. Celo »Učiteljski Tovariš« se v zadnji številki zgraža in meče pesek v oči svojim pristajšem v ujednem članku pod naslovom: »Ne igrajte se z učiteljskimi imenovanji!« Znano je sicer, da so dne 5. januarja 1925 sklenili na sosvetovni seji UJU-ja, da naj se upošteva nastopno načelo pri oddaji učiteljskih služb: 1. starost, 2. ocena, 3. družinske razmere. G. Luki Jelencu pa so dali mandat, da bo izvrševal to načelo. Da bi »Učit. Tovariš« obrnil pozornost učiteljstva drugam, piše in graja, da se vtikajo v imenovanja učiteljstva neodgovorne osebe, stranke SDS pa niti ne omenja, v kateri je g. L. Jelenc podpredsednik in ima tedaj dvakratno možnost.

da bi lahko preprečil silna premeščenja in sramotna preteriranja. Značilno pa je tudi, da »Učiti. Tovariše« samo na videz pavšalno obsoja, posameznih slučajev pa ne. Četudi so nekatere žrtve iz vrst UJU-ja. Le tako naprej! Čim hujši pritisk — tem večji odpor!

Zanimivosti iz zborovanj okraj. učit. društev. Iz poročil, ki jih objavlja »Učiti. Tovariše« o teh zborovanjih, se vidi, da se inkvizicija, ki jo uganja sedanji vladni režim, poštemu učitelstvu stoji. Predsedniki pa tolažijo učitelstvo, češ, da se z inkvizicijo popravljajo krivice ali pa da so se Slomškari prekasno zavedli in niso pravočasno protestirali. To pa so seveda jalovi izgovori, ki ne drže, kar smo že večkrat dokazali. Resnica je, da je bila za dr. Koroščeve vlade ena sama definitivna učna oseba premeščena in še tej je bila povod disciplinarna zadeva. To kar uganja sedanji režim, presega vse meje! Zgodovina učitelstva je prežvela že nekaj strahovlad, toda take pa še ne kot je sedanja.

Se ni izvršil naloge. Če smo prav poučeni, je dr. Beuku že potokelel dopust, umakniti pa se mu noče sedanji šef dr. Pestotnik. Pravijo, da bi dr. Beuk ne bil zmožen za izvrševanje takih poslov, kakršnih sta zmožna dr. Pestotnik in L. Jelenc. Povemo jima pa, da vkljub terorju, ki ga uganjata, vstopajo v Slomškovo zvezo novi člani in članice. Imela bosta tedaj še obilo krvavega posla.

Posiv. Vse preganjane pozivljamo, da vpošljejo na tajništvo SLS v Ljubljani točne, službene in družinske podatke.

Dopisi.

Selca nad Škofjo Loko. Selška občina se je pri teh volitvah dobro postavila. Nikdar še SLS ni dobila toliko glasov, namreč 595 na obeh voliščih, pa ni imela niti enega volivnega shoda v Selcih. Vse druge stranke so dobile 190 kroglic. Prestavljajte selško volišče iz Krekovega doma v šolo, ali če hočete tudi na vseh hribih sv. Miklavža, bomo šli pa tja! Glavni šolski junak bo moral napraviti še mnogo, mnogo sunkov, preden bo kaj čutila ta trdnjava; tudi denar ne pomaga. Pomilujemo.

Gotenica. Pri nas je samo pet volivnih upravičencev ni udeležilo volitev; od 90 jih je volilo 85. Dobili so: dr. Korošec 45, Zerjav 25, Prepeluh 8, Makuc 6, Pastorek 1.

Sv. Anton v Slov. goricah. G. Ivan Juranič v Andrejcih, po vsej Sloveniji znani čebelar, obhaja dne 16. 2. 1925 s svojo soprogo 40 letnico srečnega zakona, Matija Paluc, kmet v Brengovi na 25 letnico ali srebrno poroko. — Poročali ste že, kako so 7 naših najboljših fantov orožniki gnali v Maribor, ker so bili obdolženi, da so avtomobilu g. Lipolda, ki se je vozil k nam na shod, konje splašili. Bili so takoj spuščeni, ker se je dokazalo, da pri avtomobilu ni konjev. Domov prišedši so se z vso verno agitirali za dr. Korošca. Bilo je 576 glasov za SLS proti 17 za Nar. blok.

Našim rodbinam priporočamo našo domačo Kolinsko cikorijsko, izvrsten pridelatek za kavo.

Dnevne novice.

»Slovenčeve« nagrade.

Na razpis naše nagrade za najboljšo napoved o izidu volitev po vsej državi, v Sloveniji in Ljubljani se je odzvalo ogromno število tekmecev, »Slovenčeve« naročnikov. Nekatere napovedi so silno zanimive in jih bomo v krajših posnetkih objavili. Vidi se pa, da so mnogi računali z normalnimi razmerami in niso računali s terorjem, ki se je vršil ob volitvah. Zanimivo je zlasti to, da so skoro brez izjeme napovedali zmago dr. Korošcu v Ljubljani. Napovedi so pa bile podane s tako različnih vidikov, da je trenutno težko ugotoviti, kdo je najbolje zadel. Zaenkrat je mogoče presoditi samo napovedi glede Ljubljane in Slovenije, ker volivni rezultati iz cele države še niso ugotovljeni. Izid volitev v Sloveniji je popolnoma zadel neki prorok, ki je pa prinesel svojo napoved šele — po volitvah in se zato ne bo vpošteval. Vse napovedi ima v rokah poseben odbor, ki jih natančno pregleduje in bo določil, kateri so najboljše pogodili in jim pripadajo nagrade.

— Ob sedemdesetletnici zagrebškega nadškofa dr. Bauerja sta prišla jubilarju osebno čestitati ljubljanski knezoškof dr. Jeglič in dja-kovski škof dr. Akšamović. Poleg nju so se udeležili slavnostnega obeda župan Heinzl, predsednik Jugoslov. Akademije dr. Manojlovič, cerkveni dostojanstveniki ostalih veroizpovedi, vseučiliški profesorji itd.

— Lepa zima. Govori se, da take zime kakor letos ne pomnijo najstarejši ljudje; a to najbrže ne bo res, kajti gotovo še žive ljudje, ki se bodo spominjali na blago zimo 1. 1872—73, o kateri piše Janez Trdina (Zbrani spisi, X. knjiga, Izprehod v Belo Krajino, str. 60): »Bralci vem, da se spominjajo blage zime 1. 1872-73. Do februarja nismo imeli ne snega ne mraza. Ta čas se je zdel meni in prijatelju Dragutinu Rudežu kaj pripraven za pot. V društvu še nekaj drugih znancev sva odrinila na Gorjance. V dveh urah smo dospeli do Krvavega kamena. Blizu njega je cvetelo leščeve. Čez druge tri ure polahke hoje smo sedli pri Sv. Jederti h kosilu. Okoli nas so cvetele marjetice, kurji sled in še druge rože. To je bilo enajstega januarja na vrhu Gorjancev! Tako zgodnje flore in v toliki višini ne pomni noben starec, morda niti stara Kuka gora.«

— Iz agrarne reforme. Minister za agrarno reformo je izdal naredbo, ki določa: Vsi kolonisti: dobrovoljci, ustaši, četniki, invalidi, optanti, begunci in sploh vsi, ki so na kateremkoli pravnem temelju dobili zemljo v Vojvodini in Slavoniji, a se še niso naselili, se morajo na dobljeni zemlji brezpogojno naseliti do dne 30. septembra 1925 in začeti obdelovati zemljo. Kdor se do navedenega dne ne naseli, izgubi končnovoljavno pravico do zemlje, ki se mu odvzame.

— Za lastnike radiotelefonskih aparatov. Po št. 29 pravilnika o privatnih radiotelegrafskih in telefonskih aparatih se smejo radioaparati prodajati le onim osebam, ki se izkažejo z dovoljenjem poštne ministarstva, oziroma poštne in brzojavne ravnateljstva, da smejo postaviti prejemni radiotelefonski aparat. Pošto ministarstvo je naknadno s št. 81.343 od 15. dec. 1924 odredilo, da se smejo tudi posamezni majhni deli in pritlikline radiotelefonskih aparatov prodajati samo takim osebam, ki se izkažejo z dovoljenjem poštne uprave in ki so poravnali po zgornj omenjenem pravilniku določeno naplato. Nadalje je pošto ministarstvo odredilo, da mora vsak uvoz-

nik oziroma prodajalec radiotelefonskih aparatov in njih delov voditi seznam prodanega radiotelefonkega materiala in oseb, katerim je ta material prodal. Prepis tega seznama pa mora ob koncu vsakega meseca predložiti pristojnemu poštному in brz. ravnateljstvu.

— Požar v Hrastju. Posestnik Ivan Janež v Hrastju št. 5 in njegov hlapec sta zapazila predvčerajšnjim popoldne okoli 3. ure gost dim, ki se je valil iz domačega skednja. Še preden sta mogla poklicati pomoč, je izbruhnil iz skednja silen plamen in na mah je bilo celo gospodarsko poslopje v ognju. Domači so bili vsi doma, prihiteli so tudi sosede, toda zaman, ogenj je divjal vedno bolj. Kmalu nato so prišle požarne brambe in sicer iz Šmarja, Dobrove in Pšate. Po trudopolnem delu se jim je posrečilo, da so ogenj imejili na skednj, ki pa je popolnoma pogorel. Skedenj j bil krit s slamo. Rešili pa so poleg stoječe skladišče, ki je bilo obkano. Pogorelo je na skednju več poljskega in domačega orodja, trije kmetijski stroji, 15 klafter drv in več stavbnega lesa. Škoda cenijo na okroglo 100.000 Din in je le delno krita z zavarovalnino. Kako je nastal ogenj, še niso ugotovili, sumijo pa, da je bil zlobno podtakjen, vsled česar so uvedle oblasti strogo preiskavo.

— Vsem vojnim oškodovancem (prečanom) Odbor za vojno odškodnino vladno vabi vse vojne oškodovance na sestanek dne 22. februarja t. l. ob 9. uri predpoldan v Narodni dom (restavracija) v Mariboru, kjer se bo poročalo o dosedanjem delovanju odbora za dosego vojne odškodnine in predložili nadaljni načrti v odobrenje za dosego upravičenih zahtev.

— Razpisana služba. Inspektor ministarstva narodnega zdravja razpisuje eno mesto računovodje. Interesenti se opozarjajo na razpis v »Uradnem listu« ozir. »Službenih Novinah«.

— Prva pomoč pri železniških nesrečah. Generalno ravnateljstvo državnih železnic uvede za poklicano železniško osebo pouk o prvi pomoči pri železniških nesrečah. Na vsakem osebem vlaku bo poslej shramba z vsemi najnujnejšimi pripomočki, istotako na postajah.

— Tatvine in poneverbe v sarajevski deželni bolnišnici. Te dni so v Sarajevu zaprli Alojzija Nevošel, voditelja tehničnega oddelka v deželni bolnišnici in njegovega pisarja Viljema Finomana, ker sta izvršila na škodo zavoda več tatvin in poneverb. Poleg nju so kot sokrivce zaprli še štiri soferje.

— Zgradba malih stanovanj v Zagrebu. Zagrebška mestna občina je te dni oddala gradbenega dela za zgradbo dveh trinadstropnih hiš na Kanalu, vsako po 17, in dveh dvonadstropnih hiš na Selaki cesti, vsako po 13 malih stanovanj. S tem nadaljuje zagrebška mestna občina svojo kolonizacijo malih stanovanj, ki jo je že pred leti začela.

— Podražitev kruha v Zagrebu. Zagrebški peki so zvišali ceno belemu kruhu za 75 par, polbelemu za 50 par in črnemu za 25 par pri kilogramu. Občinstvo protestira.

— Nov tržni red za mesto Zagreb. Vlada je končno potrdila novi tržni red za mesto Zagreb, ki ga sedaj občina nemudoma uveljavlja.

Iz Primorske.

— p Kulturna prireditve v Idriji. Dne 7. t. mes. je priredila slovenska Kulturna zveza v Idriji koncert s pevske in orkestralnimi točkami. Po koncertu so vprizorili rusko igro »Volkovi«. Vsa prireditve je stala sorazmerno z danimi pogoji na znatni višini.

— p Slovenski listi pred sodiščem. Dne 11. t. m. je bila določena kazenska obravnava

proti listom »Edinost«, »Goriška Straža«, »Istarska Rijeka« in »Učiteljski list«, češ, da so hujskali proti državnim zakonom, sramotili državne oblasti itd. Svar se vleče še iz 1. 1923., ko je bila v parlamentu v razpravi Gentilijeva šolska reforma. Uradni branitelj je predlagal, da se razprava odloži, da more-jo obtoženci predložiti nove dokaze, čemur je tržaški sodni dvor ugodil.

— p Za spoštovanje grobov. Kakor smo že poročali, je goriški mestni magistrat odredil, da se morajo do konca tek. leta odpraviti na goriškem pokopališču vsi slovenski nagrobni napisi. Proti tej barbarski odredbi je vložil posl. dr. Besednjak interpelacijo na notranjega ministra. Svet je po pravici radoveden na odgovor.

— p Opejše goriških duhovnikov. Notranje ministarstvo je ugodno rešilo opcijski rekurz župnika Franketa v Oseku. Ljudstvo pričakuje, da bo vlada enako pravilno ravnala tudi nasproti ostalim duhovnikom na Goriškem in jim priznala državljanstvo.

— p Puccinijeva proslava v Trgovskem domu v Gorici. Na pobudo učiteljice petja g. Gollmayerjeve se je dne 11. t. m. vršila v slovenskem Trgovskem domu v Gorici lepo uspela Puccinijeva proslava, na kateri se je prvič zbrlo odlično občinstvo obeh narodnosti. Peli so solisti Nadaja, Volpones in gđ. Dominkova ter Komelov pevski zbor. Orkestralne točke so morali radi nestrpnosti dela italijanskega občinstva opustiti. Prireditve je zelo častno uspela ter poročajo simpatično o njej tudi italijanski listi.

Iz štajerske.

— Dobrodelna loterija »Doma ubogih«. Te dni so se začele razprodajati srečke dobrodelne loterije »Doma ubogih«. Srečkanje se vrši dne 10. junija t. l. Glavni dobitek tvori nova enodružinska hiša s 4 sobami, kuhinjo, sebo za služkinjo, kopalnico, shrambo, straniščem, pralnico in drvarnico. Načrt te hišice, ki si ga vsak lahko ogleda v trafikah Maribora in okolice, je urejen tako, da se na napraviti namesto enega dvoje nekoliko manjših stanovanj. Hišica se začne zidati spomladi in se oddaja ključu srečnemu posestniku koncem oktobra t. l. Drugi dobitek je kompletna oprava za dve sobi in kuhinjo, tretji pa 1000 m² veliko stavbišče. Poleg naštetih je še 297 manjših dobitkov. Cena vseh dobitkov znaša 325 tisoč dinarjev. Cena srečke je 50 Din, ki se lahko vplačajo v obrokih. Srečke se prodajajo po vseh trafikah in nekaterih trgovinah Maribora in okolice. S čistim dobičkom loterije, dalje s sredstvi, ki so že na razpolago, ter z nekaterimi prireditvami, ki se že pripravljajo, upa odbor »Doma ubogih« zgraditi že letos najmanj dvoje priprostih, toda okusnih in modernno urejenih stanovanj, v katera se vselita še pred zimo dve družini. Zeleti je, da bi občinstvo pridno kupovalo srečke in skušalo ujeti svojo srečo. S tem bo učinkovito sprejelo k omiljenju mariborske stanovanjske krize.

— Celjska »Glasbena Matice« priredi jutri prvi mladinski koncert v hotelu »Union«. Sodelujeta ljubljanska koncertna pevka Milena Verbičeva in celjska pijanistka M. Sanemova.

— V Bukovcih pri Ptaju se uvede s pone-deljkom služba raznašalca pošte za kraje Bukovci, Stojenci in Vapodice, pomožni poštni urad v Stojenci pa se bo v kratkem opustil.

Iz Ljubljane.

— Iz Odstranitve kostanjevega drevja v Streliški ulici. Mestna občina ljubljanska odda ubožnejšim strankam 18 velikih kostanjevih dreves v izkopanje in odstranitev brezplačno. Drevesa je odstraniti s korenino. Interesenti naj se tekom tega tedna zglase v mestnem gospodarskem uradu, soba 15, med 9.—11. kjer dobe nadaljna pojasnila.

— Iz Umrlj so v Ljubljani: Viktorija Reiser, žena krojaškega mojstra in hišnega posestnika, 66 let. — Albert Pogačnik, sodni pisarniški ravnatelj v pok., 69 let. — Gregor Lovšin, užitkar 75 let. — Marija Jenko, služkinja, 26 let. — Jakob Jerič, dninar, 81 let. — Vinko Žitnik, dninarjev sin, tri tedne. — Franc Velkavrh, pekovski pomočnik, 26 let.

— Iz Mesto cvetja na krsto gpe. Repičeve je darovala rodbina Jaroslav Kalmus »Podporne-mu društvu slepih« 100 Din, za kar se društveni predsednik v imenu odbora kar najiskrenejše zahvaljuje.

— Iz Opozorjamo na današnji oglas trdke Frano Dolinar, parna pekarna na Poljan-ski cesti 19 in Pred škofijo št. 11.

— Iz Petkov trg je bil kljub slabemu vremenu jako živahen in dobro obiskan. Okoličani so pripeljali dosti raznih mlečnih izdelkov, posebno živahen pa je bil ribji trg. Dobile so se različne domače ribe kakor ščuke, belice, črnooke, peršiji in druge manjše ribe. Posebno lepe pa so bile morske ribe kakor karpi po 44 Din kg, somi po 54 Din kg in sardele po 25 Din kg. Okoličani so prinesli na trg tudi precej žab in plčev in so prodajali prve po 1—1.50 Din krak, polže pa po 25 do 50 par.

— Iz Pogrešan sejmari. Na zadnji sejem pri Sv. Jurju pri Vidmu se je odpeljal na sejem tudi čevljarski pomočnik France Trumpej, ki je stanoval pri Ani Indolovi v Hradskega vasi št. 14. Vzel je s sabo več blaga. Pri od-

hodu je bil mož jako ozlovoljen radi slabih kupcij in se je izrazil proti nekaterim tovarišem, da bo izvršil samomor, če ne bo napravil povoljne kupcije. Ker se še do sedaj ni vrnil in tudi njegovi tovariši o njem ničesar ne vedo, sumijo, da je mož res morda izvršil samomor, ali pa je vsled neuspeha neznano kam pobegnil.

— Iz Ogenj. Predvčerajšnjim je nastal v podstrešju hotela Tratinik na Sv. Petra cesti precejšen ogenj, ki bi bil lahko postal usoden za vso okolico, da ga niso pravočasno opazili in gasili. Ogenj je izbruhnil v podstrešni sobi nad kavarno, kjer spe domači vajenci. Opazil ga je prvi vajenec Karol Mak, ki je takoj obvestil domačine in pa požarno brambo. Prišli so takoj gasilci z motorno brizgalno in so ogenj v kratkem popolnoma zadušili. Kolikor so mogli ugotoviti, je nastal ogenj na ta način, da se je vnel lesen tram, ki je bil v podstrešju preblizu dimnika. Kljub temu, da so ogenj pravočasno zapazili in ga hitro pogasili, je škoda precej velika in jo cenijo na 20 do 25.000 Din. Krita pa je deloma z zavarovalnino.

— Iz Tatvina čevljev na Vodnikovem trgu. V noči 12. febr. je vlomil neznan tat v stojnico trgovke s čevlji Marije Škrlove. Tat je odprl z močnim železnim drogom velik, kvovan, zaklenjen zaboj in je odnesel iz njega 20 parov črnih moških in ženskih čevljev na zadržgo raznih velikosti, nekaj ženskih čevljev i suknja, obšitih s kozjo kožo in pa par boks šmy solnov, katere je eka odjemalka posebej naročila. Skupno škodo cenijo do 3000 Din. O vlomilcu nimajo še nobene sledi.

— Iz Predzrni žeparji so se začeli v našem mestu vedno bolj pogosto oglašati. Dnevno prihajajo ovadbe o predzrni tatvinah na trgih, kolodvorih in sejmistihi. Toda tudi v cerkvi ni človek več varen pred temi lopovi. Tako je bila ukradena v franciskanski cerkvi med službo božjo Angeli Klopčičevi iz Sela usnjata denarnica, v kateri je imela 220 Din gotovine.

— Iz Policijske vesti. Aretiran je bil eden in sicer, ker so ga zalotili, ko je prekoratil našo državno mejo in ni imel pri sebi nobenih uradnih potrdil. — Ovadbe je bilo vloženih 11 in sicer radi tatvine 1, radi goljufije 1, radi prestopka cestno-policijskega reda 6 in pa po ena radi prestopka zglasevalnih predpisov, radi pobega od doma in pa radi nedostojnega izražanja o Bogu.

— Iz Podolicijsko društvo ljubljanske garnizije priredi v soboto dne 14. februarja t. l. ob 20. uri v veliki dvorani hotela »Union« podolicijsko zabavo. K udeležbi se vladno vabijo vsi vpokojeni rezervni oficirji, bivši dl. al. podoliciirji in jih povabljeni.

Cerkveni vestnik.

— V kapelici Marije Brezmadežne Lurške v Mladinskem domu na Kodeljevem se bo praznoval v nedeljo, 15. t. m. patroninij. Ob 5. zj.: Sklep svetih duhovnih vaj. Govor, med sv. mašo skupno sv. obhajilo, darovanje za kapelico; ob pol 7.: govor, darovanje, sv. maša pred Najsvetejšim. Skupno sv. obhajilo za mladino (g. Bonač); — ob 9.: govor, darovanje sveč, slovesna sv. maša (č. g. župnik Petrič); — ob 2. pop.: govor (č. g. dr. Rožman), darovanje, pete litanije in blagoslov; — ob 3. pop.: pevsko-muzikalna akademija s sodelovanjem domačih dveh zborov in godbe.

Naznanila.

— Družabni klub ima v soboto, dne 14. t. m. ob 8. zvečer svoj družabni večer v Ljudskem domu. Ta večer bo eden največjih in najlepših. Člani in prijatelji kluba ter člani plesne šole naj ne zamude te prilike in naj se polnoštevno udeležijo. Za veselo in pošteno zabavo je v polni meri preskrbljeno. — Odbor.

— Predavanje o Rusiji. V torek, dne 17. februarja ob 8. zvečer bo v veliki dvorani »Union« zanimivo predavanje: »Preganjane krščanstva v Rusiji« s 50 skopičnimi slikami iz boljeviške Rusije. Sodeloval bo ruski pevski zbor, ki bo zapel nekoliko vzhodnih cerkvenih pesmic. Vstopnice se predajajo v Unionovi trafikli.

— V Mladinskem domu na Kodeljevem jutri, v nedeljo zvečer ob pol 6, družinski večer. Bogat zabaven program. Dva pevska zbora. Koncert godbe Mladinskega doma. Vsi prijatelji vladno vabljeni!

— Odborovec seja »Strokovne zveze javnih nameštencev« se vrši danes ob 20. uri v Klet Konsumnega društva, Kongresni trg 2. Udeležba obvezna. — Predsednik.

— XXIV. redni občni zbor Slov. trg. društva »Merkur« v Ljubljani se bo vršil v sredo, dne 18. februarja 1925 ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih v Ljubljani, Gradišče 17, I., s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav. — Poročilo predsedstva. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo preglednikov računov. 5. Volitev odbora. 6. Določitev članarine za 1. 1925. 7. Izprememba pravil. — Zveza slovenskih pevskih zborov v Ljubljani. Odborova seja se ne vrši v nedeljo dne 15. t. m., temveč v četrtek dne 19. t. m. ob četrtna 19. Vabljeni so tudi zunanji odborniki.

— V Zvezo sta sprejeta kot nova člana Pevsko društvo »Zora« na Ježici in Pevsko društvo »Domžalec« v Domžalah. — Društva, ki še niso prejela zadnje izdaje not, jo dobe v prihodnjih dneh. — Odbor.

LUKULO dišave v zavoječkih so najboljše

Prosveta.

pr Tkaličev komorni koncert. Na sporednih komornih večerov srečavamo izmed slovenskih skladateljev najpogostejše ime slavne Dvořaka. Njegova komorna dela se odlikujejo po bogati invenciji, neizmernem čutu in klasični obdelavi, kar vse jim zagotavlja vedno in povsod absoluten uspeh, posebno če ga izvajajo še trije tako izvrstni umetniki, kakor so trojica Huml (gobli), Tkalič (čelo) in Ličar (klavir), ki se po daljšem presledku predstavijo naši publiki na abonma koncertu Filharmonične družbe v ponedeljek, dne 16. t. m. Vstopnice v Matični knjigarni.

pr Prva slovenska kritična revija »Kritika« izide v kratkem s jako aktualno vsebino. Vsebovala bo načelne članke in kritične referate ter ocene o celokupnem slovenskem kulturnem udejstvovanju. Posebno pazljivo bo posvečala umetnostnim dogodkom, zlasti literaturi, slikarstvu in kiparstvu, muziki in oderski umetnosti. Cilj ji bo nepristransko, toda odločno ocenjevanje vseh važnih kulturnih pojavov med Slovenci. Urejevanje revije je poverjeno g. Josipu Vidmarju.

pr Šmarince. V kratkem izidejo v Cirilovi tiskarni Dr. Ivan Zagarjeve šmarince: Marija, moja ljubezen. Šmarinci vnema v teh šmarincih za Grignonovo pobožnost. V 20 premišljenih govorih o nagibih k ljubezni do Marije, v desetih kaže, kakšna mora biti prava ljubezen do nebeske Kraljice.

pr Drugi mednarodni semenj za knjige, Firenze, 1925. Koncem aprila t. l. se odpre v Firenzah II. mednarodni semenj za knjige, ki traja do konca junija. Na semnju bo sodelovalo do 30 narodov iz celega sveta, deloma uradno, deloma zasebno. Prvi tak semenj se je vršil poleti 1922, istotako v Firenzah. Sodeloval so domalega vse evropske države in Združene države Severne Amerike. Vseh razstavljalcev je bilo 892, posetilo pa je semenj do 100.000 ljudi. Naša država tedaj ni bila zastopana; v službenem sejmskem katalogu najdemo (na str. 121) — v italijanskem odseku za popularno kulturo — zabeleženo samo udeležbo »Novega učiteljskega društva« Slovesek, Ljubljana. Poleg moderne knjige je obsegal prvi semenj še: antikvarno razstavo; razstavo ilustracij in okrasov knjige; zgodovinska razstava knjižne vezave; industrijska razstava vezave (vezava in material); uporaba fotografije na grafične umetnosti; kartografska razstava; razstava popularne kulture in tehnična razstava grafičnih umetnosti. Na letošnjem semnju se priredijo vse te razstave, poleg tega pa še razstavi verske knjige in slike (le-ta samo za katoliške narode) in časniškarska razstava (samo za Italijane). Semenji prirejajo italijanski knjigotroci-založniki s podporo mesta Firenze, italijanske vlade, trgovskih zbornic in zasebnikov. Predsednik semenjskega odbora je eden največjih italijanskih založnikov E. Bemporad, ravnatelj je prof. G. Fumagalli, glavni tajnik pa publicist Barucci. — Sejmiski odbor je povabil na sodelovanje vse one, ki se redno pečajo z založništvom, tiskarstvom; potem pa tudi pisatelje, naučne in književne ustanove, pozivljajoč jih, da razstavijo svoje najboljše proizvode, toda le tiste, ki so jih izdali na svoj račun. Med ostalimi narodi so povabljeni tem potem tudi Jugoslovani, ki naj smatrajo ta poziv kot polnoveljav. Sodelovanje na razstavi je dovoljeno bodisi uradno bodisi zasebno ali sploh na poljuden način. Podpisani smatra za potrebno, da se Jugoslovani udeležijo semnja pod svojo lastno upravo in opremo skupaj s književnimi ustanovami, pisatelji in slikarji ter z gmotno in moralno podporo državne vlade. Tak način bi bil mnogo uspešnejši nego uradni. — Semenji bo imel svoj uradni, splošni katalog, v katerem pridejo vsi udeleženci v meri, kakor sami žele. Dovoljeno je, da razširjati tudi kataloge in manifeste, ki se tičejo izključno posameznih podjetij, da je le vsebina primerna in ne škoduje dobremu imenu in interesom drugih. Katalogi in druge tiskovine morejo biti tiskane v katerikoli domačem jeziku ali pa v francoščini ali italijanščini. Na semnju se more vršiti prodaja na drobno in sklepati kupčije, kar se je v znatni meri vršilo tudi že na prvem knjižnem semnju. — Odseki se morejo urediti bodisi po strokah, bodisi po založništvih. Razstavi predmeti morajo biti v Firenzah do vključno 10. aprila te. leta. Odseki morajo biti gotovi tri dni pred slavnostno otvoritvijo semnja. — Kar se tiče stroškov, imajo udeleženci poleg prevoznih stroškov v Firenze in nazaj še sledeče izdatke: 1. Zakup prostora na semnju, ki znaša od 80—250 ital. lir; 2. zakup opreme (polie, miz itd.), ki stane za ves čas semnja 250—550 lir; udeleženci morejo poslati tudi svojo lastno opremo ali jo kupiti v Firenzah ali pa jo najeti od sejmškega odbora; 3. sorazmeren del stroškov za uradni katalog; 4. sorazmeren del stroškov za splošno zavarovanje predmetov; 5. sorazmeren del stroškov za shrambo in čuvanje zabojev itd., v katerih se razstavni predmeti prevažajo; 6. vzdrževanje morebitnega prodajalca, ki služi obiskovalcem semnja kot tolmač; razume se, da prodajalec oziroma tolmač vsak razstavljalec sam nastavi. Skupne stroške v razstavi dvorani plača sejmski odbor sam. Italijanska vlada je že dovolila običajne popuste na železnici tako za razstavljalece kakor za razstavne predmete. Za vsa nadaljna pojasnila naj se interese obrne na sejmski odbor: Seconda Fiera Internazionale del Libro, Firenze,

via Cavour, Nr. 20, primo piano — ali pa na podpisane: Prof. Miodrag T. Ristić, Legazione dei Serbi, Croati e Sloveni, Roma.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 8. uri zvečer.

Sobota, 14. febr.: »Stričkove sanje«. Red C.
Nedelja, 15. febr. ob 8. uri pop. »Pepehuh«.

mladinska predstava. Izven. — Ob 8. uri zvečer »Rosmersholm«. Izven.
Ponedeljek, 16. febr.: »Magda«. Red B.

C'ERA:

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Sobota, 14. febr.: »Don Juan«. Red A.
Nedelja, 15. febr. ob 15. uri pop. Smrtna tarantula in karakteristični plesi. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Po svetu.

Peter Veliki.

Ob dvestoletnici njegove smrti.

Veličasten spomenik slavi ime ruskega carja v mestu, ki bo kljub vsem odlokom in poskusom političnih muh zmeraj nosilo njegovo ime. Vsaj v zavesti človeštva. Katarina II. je dala napraviti ta spomenik, ona carica, ki je imela več Petrovega duha, kakor katerikoli njegov naslednik. Postavil ga je pa francoski mojster Falconet. Težki bronasti jezdec je napravil na ruski narod globok vtis, veliki Puškin mu je posvetil eno najlepših svojih pesmi: ponoči zdirja cesar na konju s podstavka dol in divja po temnih širokih ulicah in nešteti mostovih svojega mesta, kakor usoda, ki ji ne moreš uteči. Odkar je spenil Puškin slavospev Petrov, je preteklo spet že skoraj sto let in Rusijo so obiskale katastrofe, ki nam pravijo, da je vsako zgovinsko premišljevanje samo brezpomembno igranje. A še zmeraj stoji nad ogromno državo, grozeča in živa kot usoda, podoba moža, ki je položil temelje moderni ruski sili.

Slučaj rojstva je menda na zapadu enkrat samkrat dvignil na prestol moža Petrove pomembnosti. Aleksandru Velikemu je bil kralj Filip že vse pripravil, Peter Veliki je pa prevzel samo otrple tradicije dinastije, koje prvi zastopnik je komaj tri rodove pred njegovim nastopom bil po strašnih homatijskih izvoljen od bojarov za carja, zato, ker so ga imeli za norca, nič nevarnega. Prav tako neumen, kakor so mislili knezi in plemiči, Mihael Teodorovič pač ni bil; a njegovo delo in delo njegovih prvih naslednikov se je omejilo na zunaj na boječo defenzivo, zlasti proti Poljski, na znotraj pa na zopetno vzpostavitev carističnega absolutizma, ki so ga bile homatijske zelo omajale.

Peter Veliki je takoj po nastopu vlade spoznal, da je prvo vprašanje njegove politike razmerje do zahoda, do Evrope, kakor so sploh takrat rekli in kakor govorijo včasih tudi še sedaj. Odkar se je bila država Moskovitov pod vodstvom velikega kneza Ivana III. oprostila tatarskega gospostva, je bila postala rešitev vprašanja v razmerju do zahoda negotovna. Novi ruski sili je dal Ivan III. simbolični izraz s tem, da se je poročil z bizantinsko princezino in da je sprejel v grb dvozglavega orla; to silo je bilo treba sedaj postaviti na trden temelj. Ivan III. je s tem poudaril, da je on naslednik bizantinskega cesarja v duhovnih in svetnih stvarih; to pa pomeni zahtevo po vladi nad Carigradom, ki je bila od tedaj med vodilnimi motivi ruske politike do danes. Ustanovitev take sile pa ni bila mogoča, če se Rusija ni prej zavarovala proti zahodu. Ivan III. si varstva ni mislil tako, da bi se proti zahodu zaprl, prav tako tudi ne njegov naslednik Vasilij III.; ta je klical na svoj dvor evropske umetnike, rokodelce in učenjake in je dal Kremlu v Moskvi po italijanskih stavbniških približno isto obliko, kakor jo ima danes. Šele Ivan IV., ki se je prvi nazival car, je hotel Rusijo proti zunanjemu svetu izolirati, kar se mu je pa moglo seveda le deloma posrečiti. Umetne zavore so se takoj zrušile, ko je po Ivana IV. smrti nastopil čas homatijskih, trideset let trajajoč. Po zopetni združitvi ruske države je nova dinastija Romanovičev nadaljevala izolacijsko delo Ivanovo; sicer brez uspeha, a duševna izolacija Rusije se čuti še danes.

Začetki Petra Velikega so popolnoma v znamenju te preteklosti. Način, kako je prišel do vlade, nas spominja že malo bolj na Azijo kakor na Evropo. V urah premišljevanja so vsi ruski misleci spoznali, da beseda Pol-azijati za Ruse ni psovka. V Petrovem življenju in značaju se zrcali do konca njegovih dni azijski despotizem. Da je zadušil upor vsemogočnih stroškov z brutalno energijo, je pač samo zahteva samoobrambe. A celo njegovi sovratniki, z močnimi živci obdarjeni, so se zgražali nad zadovoljstvom, s katerim je car prisostvoval od njega ukazanim morijam, in kako je včasih celo sam se klanja udeležil. Sina Alekseja sicer ni umoril sam, a ga je dal takoj odstraniti, ko je postal njegovim namenom nevar. Tudi z njegovo poroko se Evropa ni mogla sprijazniti. Sploh je bil ta napol divji genij Evrope uganke; najrajši je občeval z mornarji in rokodelci, njegovi generali in ministri so mu bili samo tovariši pri pijančevanju.

Prvo politično dejanje Petrovo je šlo za uresničenjem starega načrta Ivana III. Šel je na jug in je osvojil mesto Azov kot izhodišče za nadaljna podjetja proti Turčiji. Uvidel je, da za obširno delo na jugu še ni prišel pravi čas, hitro je zagrabil drugo idejo in je začel potovati. Prišel je na Holandsko in v London in je dobil vtise, ki jih je njegov bistri razum takoj zagrabil in po svoje predelal. Delal je med navadnim delavci, vse je hotel vedeti, legende so se tvorile njegovim osebi.

Zanj je pomenilo to potovanje nekaj čisto novega. Prišel nazaj na Rusko, je začel preobrazovati deželo po zgledu zahoda; odpreti je hotel »okno v Evropo«, kolikor mogoče na široko, da bi sprejelo solnce in prosti zrak zahoda. Za to je potreboval v prvi vrsti dohod do odprtega morja; in to je postalo najvažnejši del njegove politike, ki ji je dal v bojih s švedskim kraljem Karlom XII. najmočnejši izraz. Ustanovitev novega glavnega mesta, po njem imenovanega, je oznanjala vsemu svetu program nove velesile. Ona čudna mešanica, ki označuje vse Petrovo bitje, se izraža najbolj v tem mestu: napravljeno je po načrtu moderne Amsterdama, izrabljali so pa delovne moči razsipno in brezobzirno, kakor so jih izrabljali despoti pri gradbi egiptskih piramid. Z nič manjšo energijo je šel car na notranjo evropeizacijo Rusije. V trumah so hodili iz Evrope rokodelci v Rusijo, umetniki, učitelji in raziskovalci. Reforme so se podile druga za drugo. Kar se mu je ustavljalo, to je popteval. Ustanovitev patriarhata v Moskvi je bilo veliko delo njegovih prednikov; a patriarhat je moral izginiti, zato da je služila cerkev v prvi vrsti carju samemu. Dobro je poznal njen moralni vpliv na narod. Staro plemstvo je postalo brezpomembno, ker je upravo birokratiziral in je vpeljal novo uradno plemstvo. Zginil naj bi ves družabni ustroj, ki je slonel v Rusiji seveda na čisto drugih temeljih kakor sicer v Evropi. Za vse se je briga car sam, za ustanovitve visokih šol, za gradbo vojniških in trgovskih ladij, za cehe rokodelcev, za brado kmetov, za nošo ljudstva. Rajši je imel Petrograd kako Mosko; prvič mu je kazal Petrograd pot v Evropo, potem se je pa Moskva njegovim načrtom kar moč ustavljala. Z imenom car, ki si ga je tudi Peter nadel, je zapustil dedičem svetovno državo, koje popolna preustroja bi pa seveda zahtevala celo armado takih duševnih velikanov, kakor je bil Peter sam.

Dve stoletji za njim je skušal drug mož, Lenin, vsiliti Rusom z brutalno energijo, z metodami tiranstva in s krvavim terorjem nove nauke, iz zahoda prišla in ki jih Rusi samo na pol razumejo. Nekako tragična ironija se nam vidi, če hoče ničemu volja Petrovih naslednikov napraviti iz njegovega mesta spomenik drugemu. Peter je mesto ustanovil, Lenin ga je pogubil. In pri vseh človeških slabostih, ki jih je imel veliki car, nas sprijazni z njim vendarle to, da svojega življenja ni preživel v vojski, temveč v službi svojega naroda, v mestu, ki je kazalo Rusiji bodočo veličino.

Delo Petra Velikega je minljivo kakor je minljivo vsako človeško delo. Danes vidimo od njegove politike v Rusiji samo najtemnejše strani, imperializem in umetno birokratizacijo države. Kolikor časa bo pa živel ruski narod samostojno življenje, toliko časa ne bo pozabil carja, kojega mesto lahko blitajo z smešnimi imeni, kojega spomenik lahko raz-

pade v prah, ki ga bodo pa vendar vsi časi imeli za pravega ustanovitelja nove Rusije. Brez Petra Velikega si današnje Rusije misliti ne moremo.

sv Strašna rudniška nesreča. V noči 11. febr. se je zgodila v znanem velikem rudniku v Dortmundu strašna rudniška nesreča. V rovu se je vžgal plin, vsled česar se je sesul rov in podsul 140 rudarjev. Vsled te strahovite nesreče je nastala med ljudstvom silna panika. Zbralo se je okrog rudnika in hotelo s silo vdreti v rov. Policija je to komaj zabranila. Reševanje je bilo zelo oteženo in sta se pri tem dva saniteja vsled plinov zadušila. Rešili so 34 rudarjev. Vsi so zastrupljeni plinom in ni mogoče od njih ničesar zvedeti, ker so še vedno v nezavesti. 38 rudarjev je zgorelo vsled eksplozije, okrog 100 pa jih je umrlo vsled zastrupljenja s plinom. Kaj je vzrok tej eksploziji, še niso dognali. Mnenja so dosedaj zelo različna. Nekateri trdijo, da je krivo vodstvo rudnika, ki je premalo skrbelo za varnost rudarjev, drugi pa menijo, da je nastala nesreča vsled iskre iz lokomotive. Pravi vzrok nesreče bo šele v nekaj dneh dognala posebna komisija, ki bo sestavljena iz inženjerov-strokovnjakov. Pred eksplozijo je bilo zunaj čuti dva krepka sunka, katerima je sledilo podzemeljsko grmenje.

sv Češkoslovaška država za pisatelje in časnikarje. Češkoslovaška vlada je nakazala 20 češkoslovaškim pisateljem in časnikarjem, ki so že v letih in nimajo stalnega mesta redno državno podporo v letnih zneskih 12.000 Kč. Sedaj pripravlja češkoslovaška vlada splošno socialno zavarovanje za pisatelje in časnikarje.

sv Sun Ja-tzen. Nešteto krat so ga že proglasili za mrtvega, pa so vest zmeraj preklicali. Po zadnjih poročilih pa ni nobenega dvoma več, da je veliki Kitajec mrtev. Na Kitajskem je politična bolezen še bolj vsakdanja kakor pri nas. Sun Ja-tzen je bil predsednik južnokitajske vlade v Kantonu. Njegova smrt je za Kitajsko sreča posebne vrste. Vlada je prepričana, da bo smrt dr. Suna pospešila že davno zaželeno združitve Severne in Južne Kitajske. Po padcu dinastije Mandž je bila Kitajska v neprestanem boju, in zdelo se je, da bo ogromna dežela popolnoma razpadla v posamezne satrapije. Slednjič sta se sporazumela generala Čang-tzo-lin in sedaj v Pekingju vladajoči Tuan. Zadnji boji pred Šanghajem so prinesli vladi Tuana novih uspehov. Dr. Sunova stranska vlada v Kantonu je bila pa največja ovira popolne združitve. Če bi jo bili hoteli odstraniti, bi bili morali začeti novo vojno, kajti dr. Sun je bil močna osebnost. Z njim izgubi vlada v Kantonu svojega voditelja in sploh edinega moža, ki bi se mogel upreti končni združitvi severa in juga. Združitve sama bi pa pomenila čisto novo orientacijo v politiki Daljnega vzhoda.

sv Ameriški institut v Pragi. Po prizadevanju ameriškega poslanika v Pragi, L. Einsteina, se še tekom letošnjega leta odpre v Pragi ameriški institut, ki bo pospeševal medsebojno spoznavanje in študij zgodovine, književnosti itd. V to svrhu bo zavod odprl lastno ameriško knjižnico in prirejal jezikovne tečaje in predavanja. Izdajal bo v angleščini pisano revijo in druge publikacije.

sv Pozabljeni milijonar. V Mentone ob Rivieri je našel železniški uslužbenec v osebnem vlaku celo premoženje: neki pozabljeni potovalec je bil pozabil v vozu ročno torbico z 1.900.000 francoskih frankov.

Gospodarstvo.

g Poravnalno postopanje. O imovini Franca Skuhale, trgovca pri Sv. Trojici, se je uvedlo poravnalno postopanje, ravnotako o imovini Franca Taskerja, kleparskega mojstra v Celju.

g Konec poravnalnega postopanja. Poravnalno postopanje Roze Kranjčeve, kramarice v Celju, se izreka za končano, ker se je z upniki poravnala.

g Vpisi v trgovinski register. Vpisali sta se nastopni tvrdki: Sedep, industrija paradižnikovih konzerv, d. z. o. z. v Kamniku; Yougoslave-Express Reclame Company, družba z o. z. v Ljubljani (poslovodja inž. Marko Kranjec in Miro Jankole).

g Občni zbor. Kranjska industrijska družba, Ljubljana, 27. februarja.

g Letna bilanca Narodne banke. V »Službenih novinah« objavlja Narodna banka svojo bilanco za leto 1924. Banka je lani bruto zaslužila 97.486.674 dinarjev, poslovni stroški so znašali 80.423.720 dinarjev, od tega plače in draginske doklade uradnikov 16.713.020 dinarjev. Čisti dobiček je lani dosegel 58.471 tisoč 85 dinarjev. Od tega dobi država 32 milijonov 977.692 dinarjev, dividende se delničarjem razdeli 21.985.128 dinarjev, tanijem dobe upravni in nadzorstveni svet ter uradniki v znesku 3.508.263 dinarjev. Na dubioznih terjatvah je banka lani odpisala 7.117.729 dinarjev.

g Nova telefonska linija Osijek—Belgrad. Iz Beograda poročajo, da se bo v kratkem začela polagati tretja telefonska linija Osijek—Belgrad v dolžini 313 km.

g Kakšne plačilne pogoje zahtevajo vojvodinski mlinci. Kakor poročajo iz Novega Sada, so vojvodinski mlinci sklenili dobavljati

moko le proti efektivnemu plačilu. Za vzrok temu sklepu navajajo zelo občutljivo pomanjkanje likvidnih plačilnih sredstev.

g Predpriprave za gospodarski kongres v Belgradu. Kakor poročajo iz Beograda, so predpriprave za gospodarski kongres v Belgradu, ki se bo vršil v avgustu t. l., že v teku.

g Izvoz lesa leta 1924. Lani smo izvozili 1.046.292 ton stavbnega lesa v skupni vrednosti 1.620.2 milijona dinarjev. Stavbnega lesa je lani največ kupila Italija (za 117.1 milijona dinarjev), potem Ogrska (za 91.1 milijona dinarjev) ter Francija (za 82.1 milijona dinarjev). — Izvoz lesa za kurjavo je lani znašal 508.797 ton v vrednosti 166.6 milijona dinarjev. Od tega se je izvozilo v Italijo za 88.2 milijona dinarjev, v Ogrsko za 70.9 milijona dinarjev ter v Švico za 8.8 milijona dinarjev.

g Kam največ izvažamo. Največ smo lani izvozili v Italijo (za 2757 milijonov dinarjev ali 28.9 odstotka celokupnega izvoza) potem v Avstrijo (za 944 milijonov ali 9.9 odstot.) in v Nemčijo (za 756 milijonov dinarjev ali 7.9 odstot. vsega našega izvoza.)

g Bolgarska zunanja trgovina. V prvih mesecih lani je znašal uvoz v Bolgarijo 4986 (v istem razdobju lani 4593) milijonov levov. Izvozilo se je v prvih 11 mesecih za 4481 milijonov levov, napram 2965 milijonov levov v prvih 11 mesecih 1923. Pasivnost bolgarske zunanje trgovine je dosegla 1923 1628, lani pa samo 505 milijonov levov.

g Srpska Zadruga banka, Novi Sad. Kakor smo že poročali, je Srpska Zadruga banka ustavila svoja plačila. Pasiva znašajo več milijonov dinarjev. Med upniki se nahajajo: novosadska občina (1 milijon dinarjev), srbska pravoslavna cerkvena občina (2 milijona

dinarjev). Banka dosedaj še ni zaprosila za prisilno poravnavo.

g Nova borza — v Sarajevu. Iz Sarajeva poročajo, da tamošnji gospodarski krogi energično zahtevajo, da se ustanovi v Sarajevu — posebno sedaj po otvoritvi proge Užice — Vardište — predvsem blagovna borza.

g Zvižanje izvozne tarife za izvoz sene. Prometno ministrstvo je odločilo, da se vozarina za seno, ki se izvažja, kadar je mesto odpravljanja oddaljeno najmanj 800 km, zmanjša za 25 odstotkov od normalne tarife.

Borze.

Dne 13. febr. 1925.

DENAR.

Zagreb, Italija 2.5160—2.5460 (2.511250 do 2.541250), **London** 290.75—293.75 (290.75 do 293.75), **Newyork** 60.50—61.50 (60.3750 do 61.3750), **Pariz** 3.2550—3.2850 (3.2650—3.3150), **Praga** 1.75—1.82 (1.7880—1.8180), **Dunaj** 0.0863 do 0.0873 (0.0851—0.0871), **Curih** 11.74—11.84 (11.75—11.85).

Curih, Belgrad 8.49 (8.5125), **Pešta** 0.0072 (0.0072), **Berlin** 123.50 (1.2350), **Italija** 21.46 (21.50), **London** 24.7950 (24.81), **Newyork** 518.80 (518.70), **Pariz** 24.7950 (27.83), **Praga** 15.34 (15.30), **Dunaj** 0.007320 (0.0073125), **Bukarešt** 2.65 (2.55), **Sofija** (3.7750 (3.75)).

Dunaj, Devize: Belgrad 1152, Kodanj 12.580, London 337.300, Milan 2932, Newyork

70.935, Pariz 3780, Varšava 13.610. — Valute: dolarji 70.460, angleški funt 337.500, francoski frank 3780, lira 2915, dinar 1147, češko-slovaška krona 2088.

Praha, Devize: Lira 140.75, Zagreb 55.35, Pariz 188.75, London 165.50, Newyork 33.80.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odst. invest. posojilo iz leta 1921 65 (blago), 4 odst. kranjsko deželno posojilo iz leta 1888 22—22 (zaklj. 22), 2 in pol odst. državna renta za vojno škodo 138 (denar), Celjska posojilnica d. d., Celje 210—212 (zaklj. 210), Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 235 (denar), Merkantilna banka, Kočevje 100—105, Prva hrvaška štedionica, Zagreb 894—900, Slavenska banka, Zagreb 75 (blago), Strojne tovarne in livarne, Ljubljana 146 (blago), Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana 390—405, Združene papirnice Vevče 100 do 118, »Split«, anon. družba za cement Portland, Split 1100 (denar), Stavbna družba, d. d. Ljubljana 280—290.

Zagreb. Hrv. esk. banka, Zagreb 108 do 110.50, Hrv. sveopća kred. banka, Zagreb 235 do 243, Hrv. slav. zemaljska hipotekarna banka, Zagreb 61—62, Prva hrvaška štedionica 892.50—900, Slavenska banka, Zagreb 73—75, Dionično društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 59—60, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera, Osijek 210, Gutman 585—590, Slavonija 57 do 58, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana, Združene papirnice Vevče 100—120, 7 odst. drž. invest. pos. 64.50—65.50, Vojna odškodnina 139—141.

Dunaj. Zivnostenska banka —, Alpine 415.000, Greinitz 137.000, Kranjska industrijska družba 710.000, Trboveljska družba 484.000, Hrvatska eskomptna banka 123.000, Leykam 152.000, Jugoslovanska banka 120.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 68.000, Avstrijske tvornice za dušik —, Gutmann —, Mundus —, Slavex 190.000, Slavonija 63.200.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Remeljni pričeljeni, 70-70, 35-70, I. in II. vrsta, fco meja 630 (blago); trami od 3-3—6-8, monte, fco nakl. postaja 340—350; borove deske 50 mm, 4 m dolž., I. in II. vrsta, fco nem.-avstr. meja 700; bukova drva, 1 m dolž., napolsuha, fco nakladalna postaja 2 vag. 19—20 (zaklj. 19). — Zito in poljski pridelki: Pšenica domača, fco Ljubljana 460—490; moka pšenična, 0, gg in g, fco vagon slav. postaja 700 (blago), moka pšenična, 2, fco vagon slavonska postaja 650 (blago); moka pšenična, 5, fco vagon slavonska postaja 600 (blago); moka pšenična, 6, fco vagon slavonska postaja 550 (blago); otrobi pšenični, drobni, fco vagon slavonska postaja 205 (blago); otrobi pšenični, drobni, jutasta vreča b-n, fco vagon Ljubljana 240 (blago); koruza nova, februar, par. Ruma 215 (blago); koruza nova, promptna, fco Postojna tranz. 270 (blago);

go); koruza nova, dobavitev sukces. do medio marec, fco Postojna tranz. 280 (blago); koruza nova, dobavitev april, fco Postojna tranz. 290 (blago); koruza nova, dobavitev maj, fco Postojna tranz. 295 (blago); koruza nova, def., umetno suš., loco Ljubljana 240 (blago); oves srbski, par. Ljubljana 335 (blago); oves bački, rešetan, fco Ljubljana 360 (blago); krompir beli, fco gor. postaja 156 (blago); krompir rdečkasti, semenski, fco štajerska postaja 185 (blago). — Stročnice, sadje: fižol koka, fco Postojna tranz. 510 (blago); fižol ribničan, čistčen, fco Postojna tranz. 340 (denar); fižol mandolon, čistčen, fco Postojna tranz. 465 (blago).

Novi Sad, Pšenica 460—470, koruza 200, moka bazis 200—275, otrobi 177.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometerska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Temperatura v zraku	Temperatura na soncu	Temperatura na tleh	Relativna vlažnost	Nagib vetra	Padavine v mm
12./2. 21 h	7.4	6.6	0.4	obl.	—	—
13./2. 7 h	733.6	6.4	0.5	obl. dež.	—	12.2
13./2. 14 h	731.1	8.4	0.3	dež.	—	—

SEDMOŠOLEC išče mesto inštruktorja proti plačilu oz. hrani in stanovanju. Pouk vesten in točen. — Ponudbe na poštini predal 129, Ljublj.

SLUŽBE ISČE STROJNIK s dobriimi spricvali, pri op. karni ali žagi. — Naslov v upravi lista pod štev. 838.

ISČE SE DEKLE ali žena brez otrok, redoljubna oseba, ki zna opravljati vse hišne posle in ev. kuhati za rodbino 3 članov. Mesečna plača 400 Din. — Ponudbe na Rudarsko trgov. društvo, Ruma. 913

SPREJME SE v pouk v trgovino z mešan. blagom pridno in pošteno **DEKLE** z dežele. Ponudbe na upravništvu lista pod številko 914.

ZANDAR. NAREDNİK Slovenec, samec, več slovenščine, nemščine in srbohrvaščine v govoru in pisanju. ISČE vsled izstopa primarne službe pri kakem privatnem podjetju. Nastop 1. aprila 1925. — Naslov v upravi lista pod štev. 907.

ISČEM SNAŽNO, REDOLJUBNO IN MARLJIVO DEKLE (Slovenko) za prodajo in pomoč v moji obrti. Dam celo oskrbo, plačo in preplačila gostov. Ponudbe na Poslastičarno ZIVANOVIC, ZEMUN. 911

ISČEM MESTA MAJERJA v bližini mesta, ali na kako večje posestvo na deželi. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »MAJER« 906.

Pekovski POMOČNIK, dober delavec, zna tudi sam kvas delati, išče stalne službe. Dopolni pod: »KOLIKO« uprava Slovenca, Maribor.

KNJIGOVODJA-BILANCIST slov.-nem.-hrv. korespondent, išče službe. Ponudbe na upravo pod Dobra moč.

GOSPODIČNA ki je dovršila trgovski tečaj in ima 5 mesecev prakse kot blaginčarka, išče primerne službe kjerkoli. — Naslov v upravi pod 848.

Trgovski UCENEC se sprejme takoj v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi. Pogoji: dober računar, več slovenskega in nemškega jezika. Nadaljne pogoje se izve pri Fr. Prijetlju, Tržišče, Dolenjsko.

ZASTOPNIKE in POTNIKE ISČE za celo Jugoslavijo kemični zavod v Ljubljani. Nudi 25 odstotkov provizije od prodajne cene. — Ponudbe na upravo pod »Provizija« 839.

UCENKA za trgovino z mešanim blagom se sprejme. — Naslov v upravi lista pod štev. 810.

STROJEVODJA Jugoslovan, izkušen ključavničar, zmožen vodstva pri stavbenih delih, dobro upeljan, išče službo, tudi v druge kraje. — Ponudbe na upravo pod Strojvodja 803

POMOČI Katera dobra duša bi pomagala vdovi z vsoto 25.000.— Din za dolo 2 let v vključbo na prvo mesto posestva? Natančna obvestila na upravo lista pod »M. M. 9« 781

Enodružinska VILA v Ljubljani se takoj prodaja, zamenja za posestvo na deželi. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 870.

Železo, ŽELEZNINO, portlandcement, potrebščine za stavbe in pohištvo, orodje za obrtnike in poljedelce, štedilnike, vodovodne cevi, sesalke itd., priporoča A. SUŠNIK, Ljubljana, Zaloška cesta. — Velika zaloga! — Nizke cene!

Tone Malgaj pleskar in igrar, sobo in žrkoštiljar, Delavnice: Kolodvorska ul. 6, Zg. Šiška 121. Naročila se sprejemajo Kolodvorska ul. 6.

HIŠO malo, z vrtom ali malo posestvo kupim. — Ponudbe in ceno naj se pošlje na upravništvu lista pod »HIŠA« štev. 820.

Šivilje, pozor! Plišanje vseh vrst — Ažuriranje — Entlanje in preoblečene gume izdeluje najceneje in najhitreje

BELIHAR I VELEPIC Ljubljana VII, Sp. Šiška — Kolodvorska ulica štev. 150.

WORTHINGTON-SESALKA stara, rabljena, lahko tudi defektna, za 15.000—17.000 litrov vode na uro, se kupi. Ponudbe se pošljati na upravo tega lista pod »Worthington-sesalka« štev. 844.

PIANINO dobro ohranjen, prodam za 12.000 Din. — Naslov pove uprava lista pod štev. 902.

STANOVANJE 1 sobo in kuhinjo, ODDAM v Lahaj pri Ljubljani. Rok Kranje, pri G. Trpin, Laze štev. 33 pri Ljubljani. 887

Dokumente, kavcije, vrednostne papirje in dragocenosti sprejema v shrambo — proti potrdilu **GOSPODARSKA PISARNA** d. o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1, II. nadstropje.

Ugodna prilika! **MLIN** napredaj!

Proda se popolnoma kompl. mlin s 3 pari kamnov, to je bel koruzen in črn, in LUŠČILNI STROJ, popolnoma nov, znamke »Rapid«, z garancijo; mlin je opremljen z novimi jermeni, ravno tako tudi »Rapid«. — Resni reflektanti si lahko ogledajo mlin v obratu, ki je sedaj prirejen za parni stroj in se prodaja radi premale moči lokomobile po primer. ceni. — Naslov pove uprava lista pod šifro »MLIN« štev. 819.

Iščem stanovanje v bližini Trnovega, naj bo podstrešna soba ali kletna s štedilnikom. — Ponudbe na upravo lista pod »Delavce«.

LESNE IZVOZNE in druge lesne industrijske tvrdke v Sloveniji, pozor!

Imam stalno na zalogi sledeči les: Brzjavni drog, janski les, brusni les, orelov okrogel les, — gabrov okrogli les, češnjav in hrastov les, bukovo okrogli les, letna dohava do 1000 vagonov vse proti promptnemu plačilu z dobavo vagonov se začne takoj. Naslov: Dragotin KOROSEC, Rečica ob Pakli. 893

Napredaj je zelena vrtna garnitura, omara, miza, civilna rujava modra obleka, sred. velikosti, nekaj drugih oblik itd. Naslov v upravi pod štev. 888.

Modele za izdelovanje cementnih CEVI, moderni stiskalni STROJ za izdelovanje cementnega tlaka, cementne barve, **TAKOJ NAPRODAJ.** — Vprašati: F. TOMAN, Ljubljana — Resljeva cesta 30. 883

NJIVA na Ljubljani, polju, za glavni kolodvorom, SE TAKOJ PRODA ali pa d. t. tudi v NAJEM. — Poizve se: F. TOMAN — Ljubljana, Resljeva cesta 30. 884

Pozor! Pozor! Vsak dan sveže, dobro mleko, **SUROVO IN ČAJNO maslo** se vedno dobi v **MLEKARNI** Trnovski pristan št. 14.

Prodajmo lepo posestvo obstoječe iz hiše, gospodar. poslopja, ajiv, travnikov in gozda, meri 5 oravov; redita se 2 kravi. Zraven tudi op. karna. Vse v ravni in na lepem kraju, 20 min. od trga Celje. Naslov v upravi. 905.

Insertati v »Slovencu« imajo polen uspeh!

SEDAJ JE ČAS za popravila SLAMNIKOV. Prinesla sem z Dunaja vzorce parihkih in dunajskih modelov. Popravila svislenih klobukov 80.— Din. Ceni. damam se vlnudno priporoča J. ŠTEMBERGER KOMP., Dunajska cesta 9. 760

OTROŠKI VOZIČEK, skoro nov, se prod. Naslov v upravi pod številko 903.

Čuj, kupec posestva! Napredaj je na najlepši legi **POSESTVO** 8 oral z velikim gospodar. poslopjem, zidano in obokano, njive, travnik, gozd, vinograd, vse doma pri okr. cesti, pet minut od trga, za 70.000 Din. **ANTON KIDRIČ, p. Makole** pri Poljanah. 808

PRODAM LEPO PARCELO ki meri 1.500 m². — Več v trafiki, Dunajska cesta 47.

V najem se odda mala trgovina na deželi z mešanim blagom, s koncesijo. Ugodno bi bilo za invatida ali družino brez otrok. — Naslov pove uprava »Slo-pri Poljanah«. 886.

Paromlin

se radi bolezn cen prodajo pod ugodnimi pogoji. — **PAROMLIN GARCIN — SLAVONJA.**

Oddajo se ob najprometnejši cesti v Ljubljani pritlični **ogeljni poslovni lokali**

pripravljeni za trgovsko ali bančno podjetje, oziroma pisarne. — Poizve se v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 3, I. nadstropje, desno. 885

„AIDA“

IZDELOVALNICA PARFUMERIJ

I. LUBIENSKY

ZAGREB, B CESTA 10/a

ISČE KOMISIJONARJE IN AGENTE ZA

VSA MESTA V JUGOSLAVIJI.

Trgovska hiša

na štajerskem, v kateri je dobro vpeljana trgovina s mešanim blagom in deželnimi pridelki ter železnino, 5 minut od kolodvora, na prometnem mestu, se vsled bolezni lastnika **UGODNO PRODA.** Pri trgovini se 4 skladišni prostori, v I. nadstropju stanovanje s 7 sobami, vodovod, kopalnica in elektrika. Poleg je gospodarsko poslopje s skladiščem, pripravno tudi za drugo podjetje. Vse v najboljšem stanju — Ponudbe pod **UGODNA PRILIKA** na Aloma Company, Ljubljana.

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Ko sta se zjutraj prebudila, sta našla na sebi deset palcev debelo plast snega. Psi so bili pokopani pod njo in malo jih je bilo volja zapustiti udobna gnezda. Ta novi sneg je pomenil naporno pot. Sanja niso drsele tako lahko po njem in eden od možakov je moral hoditi pred psi in jim s krpljami utrti pot, da so mogli lažje stopati. Ta sneg je bil povsem različen od navadnega snega, kakor ga poznajo po južnih krajih; bil je trd in droben in suh. Bil je bolj podoben sladkorni sipi. Če si ga sunil z nogo, je odletel s sihačim šumom kakor pesek. Med njegovimi delci ni bilo nikake zadržnosti in ga ni bilo mogoče stiskati v kepe. Ni sestojal iz snežink, marveč iz kristalov, mičkenih, geometričnih kristalov iz sreča. To v resnici ni bil sneg, temveč srež.

Vreme pa je bilo pri tem toplo, komaj dvajset stopinj pod ničlo, in možaka sta se ob pridvignjenih navihnikih in bingljajočih rokačah potila med potjo. Tisto noč se jima ni posrečilo dospeti do Forty Mile, in ko sta drugi dan šla mimo tega taborišča, se je Daylight ustavljal samo toliko, da je vzel pošto in nekaj živeža. Popoldne naslednjega dne so taborili ob ustju reke Klondyke. Izza taborišča Forty Mile niso srečali žive duše in so si sami delali pot. Tisto zimo ni dotle se nihče potoval po reki južno od Forty Mile in kaj lahko je bilo, da bi bili oni celo zimo edini potniki na tej poti. Tiste čase je bil Yukon samotna dežela. Med reko Klondyke in morjem pri Dyeal je ležala prostrana, šest sto milj dolga, s snegom pokrita divjina, in na vsej tej daljavi sta bila samo dva kraja, kjer so je Daylight mogel nadejati, da najde ljudi. To sta bila dve osamljeni neznatni trgovinski postojanki Sixty Mile in Fort Selkirk. Poleti si utegnil najti Indijance ob ustju rek Stewart in White, Brig in Little Salmon in ob jezeru Le Barge; pozimi pa so hodili,

kakor mu je bilo dobro znano, za čredami severnih jelenov, sledeč jim nazaj v gore.

Tisto noč, ko so taborili ob ustju reke Klondyke, Daylight ni legel spat, ko je bilo večerno delo končano. Ako bi imel družbo belega tovariša, bi mu bil dejal, da mu njegova misel o zlatonosnih krajih ne da spati. Privezal si je krplje, pustil pse zvite v snegu in težko dihačega Kamo pod zajčimi kožami, ter je splezal na veliko ploščad nad visokim zemeljskim bregom. Vendar so bile jelke pregoste, da bi imel prost razgled, in tako se je napolil čez ploščad in se je povzpela na prve strme obronke gore v ozadju. Tukaj ni mogel videti reke Klondyke, ki je prihajala pravokotno od vzhoda in reko Yukon, ki se je voličastno vila od juga. Na levi doli proti gori Moosehide, se je v zvezdni svetlobi razločno videla velika štirikotna belina, od koje je gora dobila ime. Poročnik Švatka ji je dal ime, ampak on, Daylight, jo je bil videl davno prej, preden je ta neustrašni raziskovalec prekoratil Chilcot in se peljal na splavu po Yukonu navzdol.

Toda gora je le mimogrede vzbujala njegovo pozornost. Daylightovo zanimanje se je osredotočalo na veliki ploščadi sami, ki jo je vseskozi obrobila globoka voda za pristajanje parnikov.

»Tukajle je prav gotovo pripraven prostor za mesto,« je zamrmral. Prostora za taborišče za štiri-deset tisoč ljudi. Treba je samo zadeti na zlato.« In razmišljal je nekaj časa. »Za deset dolarjev zlata na eno ponvo bo to naredilo, in potem pride naval ljudi, kakršnega Alaska še ni videla. In ako ne zadenejo na zlato tukaj, bodo prav gotovo neke todi okoli. Res dobra misel to, če ima človek celo pot oči odprte, kje bi moglo stati kako mesto.«

Se nekaj dlje je stal tam, zrl no samotni ploščadi in si predstavljal s tvorilno domišljijo prizor, ako bi naval res prišel. V domišljiji je postavljaj žage, velik prodajalne, salune in plesišča, in dolge ulice rudarskih koč. Po ulicah je videl hoditi tisoče ljudi gor-

indol, pred prodajalnami pa težke tovarne sani z vpreženimi psi. Videl je tudi težke vlake tovarnih voz vlačiti po glavni ulici in voziti po zamrzneni reki Klondyke proti namišljenemu neznemu kraju, kjer bi se po njegovi misli moralo najti zlato.

Zasmejal se je, otresel privid izpred oči, se spustil nizdol in vrnil v taborišče. Pet minut potem, ko se je bil zvil v spalno opravo, je odprl oči in sedel pokonci zavzet, da še ni zaspal. Ozrl se je po Indijancu, ki je spal poleg njega, po žrjavici ugašajočega ognja, petorici psov na drugi strani, z volčjimi metljaki okoli gobca, in po štirih krpljah, ki so zapičene stale pokonci v snegu.

»To je že za vraga, kako ta misel name deluje,« je zamrmral. Spomin se mu je povrnil k igri s pokerjem. »Štirje kraljice se je zarezal ob spominu. »To pa je bila v resnici imenitna misel!«

Legel je spet, si potegnil rob spalne oprave okoli vratu in čez ušesne krpe, zaprl oči in topot zaspal.

Peto poglavje.

Na postaji Sixty Mile sta zopet popolnila zalogo svojega živeža, pomnožila tovor z nekoliko funti pisem in odrinila mahoma zopet dalje. Od Forty Milea sta bila imela neutrto pot in vse do Dyeae sta se mogla nadejati samo neutrte poti. Daylight je vztrajal sijajno, silna hitrica pa je začela nevarno vplivati na Kamo. Njegov ponos mu je sicer držal usta zaprta, ampak v ostrem mrazu posledic prehlajenja na pljučih ni bilo mogoče pričakovati. Silno neznančni so bili konci pljučnega tkiva, ki jih je mraz prijel, sedaj pa so se jeli odločevati in povzročati suh, krehajoč kašelj. Vsak večji napor je iznenada povzročil silne napade kašlja, da je bil malone kakor človek, ki ga trese božjast. V očeh se mu je nabrala kri, da so se izbulile, in solze so mu tekale po licih. Puh dima od cvrečega špeha mu je povzročal hude napade in kadar je Daylight kihal, se je skrbno držal na odvetni strani.

Hišo z vrtom ali dvoriščem kupim, pro-dajalec lahko obdrži do-matno stanovanje. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Ljubljana, predmestje« 861.

Žagarja za vod. žago išče za mesec dajalec lahko obdrži do-matno stanovanje. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Ljubljana, predmestje« 861.

Semenski OVES ČESKI — nudi SEVER in KOMP., Ljubljana, Wolfo-va ulica št. 12. 846

Podružnica.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril

ново urejeno parno pekarno

na Poljanski cesti šte. 19, in se vljudno priporočam slav. občinstvu.
Naročila sprejemam na Poljanski cesti 19 in pa Pred škofijo št. 11.

Velespoštovanjem

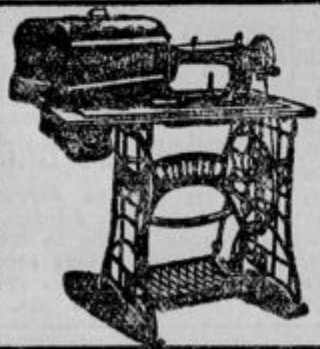
Parna pekarna **Franc Dolinar.**

Vodne turbine

avtomatične regulatorje, zatvornice itd.

Izdeluje in dobavlja

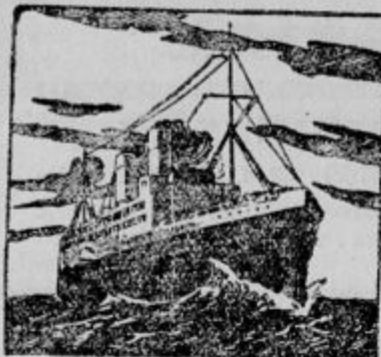
ING. F. SCHNEITER — ŠKOFJA LOKA
Konkurenčne cene. Prvovrstne reference.
Zahtevajte ponudbe.

Najpopolnejši
STOEPER
šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje
ter za vsak dom.
Preden si nabavite stroj, ogledajte
si to izrednost pri trdnosti.
L. BARAGA
Ljubljana
Šelburgova ulica 6/L.
Brezplačen pouk 15 let. Jamstvo

Trgovina dobro vpeljana, v zelo prometnem kraju, a specerijskim in kolonijalnim blagom, deželnimi pridelki ter mlinskimi izdelki, žganjem itd. SE ODDA V NAJEM zaradi selitve solidnemu, izvežbanemu trgovcu pod ugodnimi pogoji. — Kraj večje mesto na Gorenjskem, stanovanje in skladišče v hiši. — Prevzeti je celo zalogo po dnevnih cenah, proti takojšnjemu plačilu. Zaloge je za okrog 150 do 200.000 Din. — Po ponudbi je pisati na upravo tega lista pod šifro »SOLIDEN TRGOVEC«.

Royal Mail Line

Kr. angleška
poštno-
parobrodna
linija.

General. zastopstvo
za kraljevino SHS:

Zagreb

Trg 1. Štev. 17.

Redni potniški promet
Hamburg—Cherbourg—Southampton v
Novi York in Kanado
Cherbourg—Liverpool—Southampton v
Južno Ameriko
Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires,
San Paulo.

Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. s 2 in 4 posteljami.
Udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva:

Beograd, Karagijerjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolo-
dvorska 26. — Vel. Bečkerek, Kralja Aleksandra 4.

Brzojavni naziv za vsa goraja podzastopstva »ROYMAILPAC«.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Črno goro:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruziji.

Dopisovanje v vseh jeziki.

Naziv za brzojavke: Prometna banka.

Delikatesno trgovino dobro vpeljano, v zelo promet. kraju, z zalogo, oddam v najem strokovnjaku solidnemu in vestnemu, pod ugodnimi pogoji. — Stanovanje, skladišče in klet v hiši. Prevzeti je zalogo po dnevnih cenah proti takojšnjemu plačilu. Zaloge je za okrog 80.000 Din. Kraj večje mesto na Gorenjskem. — Po ponudbi je pisati na upravo »Slovenca« pod šifro: »Delikatesni trgovci«.

BUTONIA D. D.

Tvernica gumbov, roženih in kovinskih izdelkov.
ZAGREB, Horvačanska cesta 29. Tel. 2261.

Livarno in obdelovanje kovin:
okovi za konjske opreme
okovi za stavbarstvo in pohištvo
litje kovin in kovinsko blago

Izdelki iz roženine in umetne roženine:
Modni gumbi za gospode in dame
Zapone in agrafe
Ula niki za svaščice
Glavniki

Izdelki iz koščakov:

Modni gumbi iz koščakov (oro-
hov) za gospode in dame v
vseh oblikah in barvah.

Jeclanje

in vsa druga motenja govora,
ki obtežujejo življenje tudi najbolj
nadarjenim, se radikalno in za vedno
odstranjuje pri osebah vsake starosti
in stanu po novo pre elani metodi
prof. Neumanna, ki se opira na na-
ravni temelj jezikovnih zakonov

Nad 500 zahval in priznanic od oseb, ki so trpele na mo-
tenju govora ter od uglednih zdravnikov in strokovnjakov.
Radi novih prijav se stranke sprejemajo še od
nedelje do četrtka 15—19. februarja od 10—1
in 3—5, v hotelu »Slon«, I. nadstr., soba št. 23.

ČAJNA ROČKA
„popolna“

ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI

DRAŽBA VINA.

Mestno županstvo v Ormožu
priredi v nedeljo, dne 28.
februarja t. l. ob dveh po-
poldne v občinski pisarni
prostovoljno javno dražbo
60 hl prvovrstnega sortira-
nega VINA, lastni pride-
lek iz Vinskega Vrha, letnik
1924. Vino se nahaja v kleti
v Ormožu. Natančnejši po-
goji licitacije se poizvedo
istotam. 847

Lepih 100 umet-
niških razglednic za
kaljivo pošto nudi
za 25 Din
Ivanka M. Tičar
v Ljubljani.

BUKOVA DRVA

suha, kupim. — Ponudbe na
upravnistvo »Slovenca« pod
šifro: »Več vagonov« 862.

ŠAMOT-

OPEKO in šamot - MOKO
(češko) priporoča F. HOCE-
VAR, Ljubljana, Dunajska
cesta št. 36. 845

„Splošna knjižnica“

nudi sledeče najnovejše zvezke:

D. Feigl: Domače živali, humorističen spis, 72 strani, broš. 10 Din, vez. 15 Din.
H. Murger: La Bohème, roman, 402 strani, broš. 35 Din, vez. 42 Din.
A. Remec: Magda, tragedija, 85 strani, broš. 14 Din, vez. 20 Din.
Dr. F. Göstl, Misterij duše, poljudni pregled psihijatrije, 276 strani, broš. 35 Din, vez. 42 Din.
Dr. A. Gosar: Socialna ekonomija, 300 strani, broš. 85 Din, vez. 95 Din.
T. Zielinski: Antični in moderni svet, 101 strani, broš. 36 Din, vez. 45 Din.

Naročila sprejema:

ZVEZNA KNJIGARNA — Ljubljana, Marijin trg št. 8.

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani

ZVONARNA

ustanovljena leta 1867

Ta najstarejša in največja,
po vsej naši kraljevini ter
še preko njenih mej naj-
bolje vpeljana in najtopleje
priporočana zvonarna, ki je
bila odlikovana v največjih
svetovnih mestih, kakor v
Parizu, na Dunaju, v Trstu
itd., prejema dan na dan
najlaskavejše zahvale za
svoje priznane

Izmed stotin in stotin pri-
znanic priobčuje se na tem
mestu ena zadnjih:

Karlovac, 2./II. 1925.
Zvono, koje ste ovdje
postavili u težini od 1247
kilogr., glas D, na 20. de-
cembru 1924 vrlo nas za-
dovoljava. Narod je jako
zadovoljan, pa je samo
svih jedna želja, da čim
prije dobijemo i drugo.
Svakom sam prepora-
čao Vašu firmu, pa čem
to činiti i u buduću.
Vaša firma u svakom
pogledu i to zaslužuje.
U izraz odličnog pošto-
vanja jesam

P. Jurij Blucetić i. r.
gvardijan i župnik.

prvovrstne bronaste

ZVONOVE

Zvon je kolavdiral ž. g. svetnik P. Hugolin Sattner. — Zvonovi
te zvonarne imajo pri relativno najnižjih težah najmočnejše in
najkrajše glase, kar je pri naročilih največjega pomena.
Vsi priznane solidnosti in kulance prejema tudi največ naročil.

**VELESAJAM
LEIPZIGU**

U PROLJEĆE 1925,
OD 1-7. MARTA

TEHNIČKI SAJAM OD 1-11. MARTA.

Vsa pojasnila kakor tudi izkaznice za sejmski znak ter
adresar daje častni zastopnik za Hrvatsko, Slavonijo,
Slovenijo in Dalmacijo

Sokolović & Co.

međunarodno otpremništvo i carinsko posredništvo
Tel. 25-73. Zagreb, Paromlin. Tel. 25-73.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da nas je za
vedno zapustila naša nepozabna, predobra soproga in mati, gospa

Viktorija Reisner roj. Pregel

po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 66. letu starosti.

Pogreb preljubljenke pokojnice se bo vršil v nedeljo, 15. t. m. ob pol 4. uri
popoldne iz hiše žalosti, Resljeva cesta št. 7, na pokopališče pri Sv. Križu.

Blago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1925.

ANTON REISNER, soprog.

DR. VIKTOR REISNER, OLGA PL. WOLFF, HERMINA ANDERKA, inženir
OSKAR REISNER, LOTTE REISNER, FRIDA FIRON — otroci

ter ostali sorodniki.